

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

cena Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/I. Poštni predal številka 345.
2 Din Račun poštne hranilnice v Ljubljani številka 15.393

Ljubljana, 16. februarja 1933

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 7
Leto V

Orientalni otroci

Srečanja na potovanju okoli sveta. — Poroča S. H.

Vsi mali otroci so drug drugemu enaki — pravijo ravnodušni ljudje, ki se ne ukvarjajo dosti z otrokom in ne študirajo njegovega malega pa vendar toli važnega sveta, njegovega življenja in čutenja.

Dva otroka nista drug drugemu enaka — dokazuje ljubeča mati, ki vidi samo v očeh lastnega otroka nov svet in izpolnitev svojih sanj in nad, ki jih ji je lastno življenje odreklo. Vsaka mati je rodila odrešenika sveta, vsaka mati je rodila genija.

Ne prvo ne drugo popolnoma ne drži, čeprav je materinski instinkt resnicji dosti bližji. Sicer se le redko, silno redko rodi svetu genij, še redkeje odrešenik. Toda genialen v zmislu naravnega odnosa do življenja, v zmislu instinktivnega, čistega občutenja je vsak otrok.

Toda naj bodo razlike med otroki istega plemena in istega naroda še tako velike, še dosti večje so pri

Kitajček s svojim brateem

Prav takrat je vstopila še ena ženska z loncem polnim masti in je jela otroka temeljito drgniti. To je bilo pred vsem zaradi kozmetičnega učinka, potem šele zaradi snage. Zakaj vode se pravi Eskimo boji.

Potem so ženske prinesle velik plitev čeber, v katerem je do roba plavala oljnata in zelo mastna tekočina. Novorojenček, ki so ga medtem lepo zavile v odejo, je dobil v svoja drobna usteca nekak lesen cucelj, na katerem visi cevka, ki sega v čeber. Malček jame oprezno in z napotom sesati. Kaj je v čeburu? Nu, kaj drugega naj bi bilo v njem kakor dobro ricinovo olje! Pravijo, da je za novorojenčke to olje najboljše.

Mati potopi roko v čeber, da poskusi, ali ni olje pretoplo ali pa premrzlo. In med tem ko napeto opazuje izraz na drobnem obrazku, se počasi, obotavljaje se, odpro drobni ozki očesci. Mati in otrok se prvič zagledata —

Mala Japonka sprejema

Enkrat na leto ima mala Japonka svoj veliki dan. To je dan praznika lutk, ko vsa javnost govori o mladih dekletcih. Že v ranem jutru zagledaš otroke lepo napravljene na ulicah, po kosilu pa začno drug k

Otrok džungle
mala Indijka iz Dekana

drugemu prihajati na obisk.

To je dan lutk. Vsaka deklica jih ima celo zbirko. Čim originalnejša je lutka, čim starejša je, tem lepša je. Zakaj te zbirke prav za prav niso namenjene igranju, temveč bolj gledanju. Spravljene so lepo v materini omari in po navadi pridejo samo enkrat na leto na dan.

Za odprtimi vrati ali pa pri oknu jih zlože v piramide, da jih lahko čim več ljudi vidi. Pravcata razstava

Mlad Indijec,
sin imovitega trgovca

Malemu Birmanecu
zelena smotka imenitno tekne

otročih tujih narodov. Vsak otrok je ravno zaradi navezanosti na naravo najjačji izraz svoje dežele. V obrazih otrok je več zapisano kakor v učenih knjigah o deželah, ljudeh in običajih. Zato tudi spadajo med najdragocenejša in najlepša doživetja na potovanjih ravno srečanja z otroki.

Materinska ljubezen in ricinovo olje

Préd nekaj minutami šele je prišel na svet najmlajši potomec velike eskimske rodbine, ko me je že ena

izmed žensk v veselem razburjenju poklicala v izbo. Tam je ležala na kožah in cunjah mlada mati, težko dihajoč, črni, vlažni lasje so ji kuštravo padali po sencah — ob njenem znožju je pa počival, zavrt v celo goro cunj, novorojenček rjavordeče barve s še zaprtimi očmi. Z muko je dvignila mlada žena glavo. Pa vendar ne bodo malčku česa storili? Ne, brez skrbi bodi! Koliko žensk je okoli nje! Same stare ženske — ali so tete ali babice? Vse so med seboj v sorodu, težko se je spoznati v teh rodbinskih odnošajih...

Petletna Japonka gre na lutkovno zabavo

lutk je to, v vseh nošah in velikostih, vmes so celo afriške slamnate punčke, nekaj posebnega je pa, če ima katera tudi evropsko lutko z očmi, ki se odpirajo in zapirajo. Čim več lutk je pri hiši, tem ponosnejši sta mati in hči.

Popoldne sprejema mlada Japonka svoje prijateljice in prijatelje. Visoke frizure so za ta dan posebno lepo prirejene, vse ima pahljače v rokah, in leseni čeveljčki klopčejo. Pri vsem tem je pa občevanje sila konvencionalno. »Domačica« je zelo vljudna z gosti, izprašuje jih, kako z zdravjem in podobne reči, kakor

Indijanski otrok iz Peruja

Lov na kitajske gusarje

Kako napadajo kitajski gusarji trgovske ladje na reki Jang-tse-kiangu. —

pri odraslih, nato pa zloži lutke na mizo in sede z gosti k sladkarijam. Potem se gostje in gostiteljica vljudo drug od drugega poslovje — in gostje se odpravijo na druge obiske.

In zvečer romajo lutke spet v materino omaro, zakaj hči bo morala vse te dragocenosti zapustiti svojim hčerkam, prav tako, kakor je to storila mati, babica in prababica... Zunaj gre pa izprevod z lampioni. Dneva je konec, dneva, ko je mala Japonka nastopala kakor bi bila že velika...

Zamorček v puščavi

Droben zamorček je stal čisto sam sredi rumenega peska. Zelenkasto-črno se je svetilo v solncu njegovo namaščeno lepo raslo telo. Bil je otrok imovitih staršev, ker je bil oblečen in je imel okoli gležnjev jeklen obroč, za vratom pa verižico školjk, ki mu jo je ljubeča praznoverna mati že ob rojstvu obesila v varstvo pred zlimi duhovi.

Tako je stal drobn zamorček in se za nas še zmenil ni. Poklicali smo ga. Za hip so nas vprašujoče pogledale njegove črne oči, potem so se pa spet odvrnile od nas. Napeto je otrok gledal proti obzorju, kakor bi vse telo prisluškovalo. In zdajci se je zagnal v tek. Z jasnim prodirljivim vzklikom, in pesek se je pokadil pod črnimi nožicami. Mi pa še zmerom nismo ničesar videli.

Mnogo pozneje, ko smo si v oazi že napolnili mehove z vodo, je prišel iz iste smeri majhen izprevod. Spreddaj je korakala velika kamela, ki jo je ponosno vodil naš mali zamorček — in za njim dva ali trije možje. Med njimi eden, posebno mlad mož, ki se je otrok neprestano z žarečim obrazom obračal k njemu. To je bil njegov oče...

Zakaj zamorski otroci imajo bistrejše oči in ostrejša ušesa kakor mi. Da ljubečega instinkta niti ne omenimo.

Šestletni umetnik iz Birme

Navadno so otroci nasproti tujcem silno plahi. Skrivajo se za šotori in vrati koč in po cele ure traja, preden jih izvabiš s pisanimi steklenimi biseri ali drugimi igračkami k sebi. Oprezno stopijo bliže z rokami, prekrizanimi na hrbtu, a njihove obotavljajoče se nožice so vsak hip pripravljene za pobeg.

Odkrili smo ga za neko koč, čisto zatopljenega v igro. Pred seboj je imel celo goro vlažne glinice in je gnetel razne oblike iz nje: kamele, bivole, govedo. Toda z ničimer se ni zdel zadovoljen. Naposled je neki bivol našel milost pred njegovimi očmi — in drobne vitke roke so vtisnile na levi in na desni v glavo oba steklena bisera. Učinek je bil čudovit.

Kje je dobil mali paglavček to znanje, ta umetniški pogled? Saj je delal z glino kakor pravi kipar, zmečkal oblike, ki se mu niso zdele lepe, in ozki rjavi prstki so neprestano oblikovali postave, medtem ko so se njegove oči dozdevno zanimale za čisto druge stvari.

»Njegov oče ima največje črede v teh krajih«, so mi pozneje pripovedovale ženske. »Že kot štiriletni deček se je rad igral z mladimi živalmi. Gotovo bo nekoč še svečenik in bo delal kipe za svetišča...«

Malo pozneje smo ga videli pri jedi. Pred seboj je imel skledo riža, v njej pa žlico, toda neprestano je švigala njegova roka v krožnik in

Bilo je poleti. Na kitajski obali so iredi gusarji lepe čase. Vsak dan je dobivalo pristaniško poveljstvo vesti, da so gusarji napadli trgovske ladje, p...li moštvo in ladje s tovorom vred odvedli v rečne rokave Jang-tse-kianga. Bojne ladje seveda zaradi plitvine niso mogle za njimi. Mnogo brodov je takorekoč pred očmi pristaniških oblasti izginiilo v močvirnih in plitvih vodah te velike reke.

Kitajski gusarji so bili najmoderneje opremljeni. Imeli so strojnice in brzostrelne puške, razen tega pa majhne parnike, ki so tako urejeni, da se lahko brez nevarnosti in škode zatečejo v močvirje. Na oko so taki, kakor male nerodne jadrnice kitajskih trgovcev. Šele takrat, ko se jim v divjem diru bliža obalni obrambni čoln in se zasliši prasketanje topičev, se pokaže rahel dim iz gusarske ladje, ki je bila videti nedolžna jadrnica. Ladijski vijak reže vodo z veliko brzino in že se je skrila gusarska ladja v močvirni goščavi.

Radovedni Američan ...

Lepega dne so se pa ti tiči le preveč upali, pa so jo zaradi tega skupili. Protij večeru so napadli majhno ameriško jahto, ki ji je poveljeval lastnik — višji mornariški častnik. Gusarji so imeli preizkušene navade. Nekaj počasnih jadrnic je dajalo klicna znamenja. Radovedni Američan je velel ustaviti in že je bilo na jahti nekaj Kitajcev, ki so nedolžno ponujali krasne rezljane bisere in bajne svilene rute za neverjetno nizke cene. Trgovanje je postajalo čedalje hrupnejše, šara nakupljenega blaga vse večja. Krmar je prišel javit, da se na krovu zbira čedalje večja množica Kitajcev, ki izzivalno motrijo jahto. Hkratu se je okoli dvajset jadrnic usidrilo okoli jahte. Poveljnik je ukazal, naj se vsi-

nosila riževa zrna v usta. Strašno hitro mu je to šlo.

»Zakaj pa ne ješ z žlico?«

»Moja roka je mnogo snažnejša«, je rekel prezirljivo.

Mala, črna umetniška roka.

Matere in otroci

Čim bolj gremo na vzhod, tem resnejše otroke srečamo. Niso to samo budistični dečki, ki so posvečeni bogovom in sede kot svečeniški novinci po cele ure na velikanskih stopnicah svetišč, nepremično kakor kipi nad njimi — tudi otroci iz Birme z umetniškimi frizurami in debelimi zelenimi smotkami v ustih, mali Indijci in drobni poševnooki Kitajčki — tako je, kakor bi nosili vso težo, vso skrivnost in enoličnost svoje domovine v očeh.

In smeh? Smejati se vidimo samo njihove matere, kadar vzdignejo svoje malčke v naročje. In v tem se prav nič ne razlikujejo od evropskih mater.

ljivci spravijo s krova. Ameriški mornarji, mnogo jih ni bilo, so potiskali nepozvane goste k ograjam. Takrat je zaprasketela strojnica, Kitajcem so se zabiskali noži v rokah. Neki Kitajec je v tem trenutku vrgel Američanovi ženi velik robec čez glavo in jo je že v naslednjem hipu zagnal v najbližnjo jadrnico. Poveljnika je pobil nekdo s kopitno puško na tla in ga vrgel v drugo jadrnico. Mrtve in smrtno ranjene so pometali v morje, in kakor bi trenil, je bila jahta izropana. Kitajci so položili na več krajih jahte razstrelivo in komaj so se gusarske jadrnice odmaknile, je že zletela jahta v zrak.

... in krvoločni gusarji

Drugo jutro so jahto v luki pogrešili. Ameriški konzul je zahteval, naj se preišče bližnja okolica. Nekaj kitajskih topovskih ladij so pomalem pripravljali za odhod, veliki ameriški torpedni rušilec se je spustil z veliko brzino na odprto morje. Sledila sta mu francoski in angleški, ki sta ves popoldan križarila. Ponoči so z žarometi razsvetljevali morje in iskali jahto vso noč. Kar naenkrat je pričel angleški rušilec dajati Morseve svetlobne signale naravnost v nočno nebo »Ostanki ladje in mrliči plavajo na vodi.«

Kmalu so bile vse ostale ladje poleg angleške. Vse žaromete so uravnali na mirno morsk gladino in spustili rešilne čolne. Mornarji so lovili ostanke razbite ladje in mrliče; celo nekega ranjenega mornarja so našli, ki se je oprjemal velikega bruna. Posrečilo se jim je, da so ga spravili k zavesti, nakar jim je povedal o razbojniškem napadu. Z zastavami na pol jambora so se zjutraj vračale bojne ladje v luko.

Letala iščjo gusarje

Evropce, ki so stanovali v mestu, je to silno razburilo. Ameriške ladje, ki so drugače križarile daleč pri Filipinih, so v znak protesta priplule v Nanking. Opoldne je pristal pred poslopjem pristaniškega poveljstva velik motorni čoln in iz njega je stopil ameriški admiral v svečani obleki. Sporočil je povelje svoje vlade, da je treba takoj z vsemi razpoložljivimi sredstvi na lov za predrznimi gusarji.

Tri dni je bilo iskanje zaman. Nikdo ni vedel, odkod se je kar naenkrat prikazalo nekoliko snežnobelih ameriških letal. Menda jih je poslala velika križarka, ki je križarila na odprtem morju. Ves dan so letala obkrožala močvirja in se spuščala časih skoraj do tal. Še celo ponoči so obsevali z žarometi kitajske jadrnice, ki so plavale po reki.

Gusarska naselbina

Neke noči je opazil ameriški letalec, ki je letel zelo nizko, da vlečejo kuliji veliko trgovsko ladjo po reki navzgor. Motorni čoln, ki ga je s svetlobnimi znaki obvestil, je preiskal

ladjo, a brez uspeha. Počasi je letel aeroplan dalje. Pri tem je pa letalec opazil, da se je začela jadrnica premikati po reki navzgor z večjo brzino, kakor bi to kuliji zmogli. Ustavil je motor in se spustil tako nizko, da je mogel skozi nočni daljnogled opazovati ladjo, ne da bi ga Kitajci mogli videti. Ugotovil je, da se na zadnjem koncu ladje nekaj vrtili nalik malemu ladijskemu vijaku, in da se vali iz ladje dim. To bo gusarska ladja, si je dejal, ker je opremljena s parnim strojem.

Ukazal je svojemu opazovalcu, ko je letel tik nad vodo, da skoči v reko. Ceprav je pljusak v nočni tišini daleč odjeknil, ga vendar Kitajci niso slišali. Hrabri mornar je splaval na breg in tekel po nabrežju vstric s počasi se navzgor premikajočim parnikom, dokler se mu ni za nekimi ovinkom odmaknil v stranski rokav.

Medtem je letalec s svetlobnimi znaki obvestil straže, ki so poslale kar celo eskadro motornih čolnov po reki navzgor. Z žarometom so našli na obali letalčevega spremljevalca, ki je razburjeno mahal. Motorni čoln je odbil ponj in ga sprejel na krov. Zdaj jim je bil za vodnika v stransko strugo, kjer se je gusarska ladja skrila. Motorni čolni so skoraj neslišno pristali na obali. Prav blizu so zagledali majhne kolibe, pokrite z grmovjem.

Oglasil se je rezek žvižg, nakar so iz vseh čolnov naperili žaromete na kolibe in osvetlili pokrajino. Ameriški mornarji so hkratu navalili na gusarsko naselbino.

Tri cele ure je trajala krvava nočna bitka med ameriški mornarji in kitajskimi rečnimi roparji. Triindvajset gusarjev je obležalo mrtvih, dobrih 300 so jih pa vjeli in spravili v zapre.

318 gusarjev obsojeno na smrt

Naj so pred sodiščem še tako tajili, jim vendar vse skupaj ni nič pomagalo. V naselju, ki je bilo tako odlično maskirano s trstjem, da ga ni bilo opaziti niti iz letala, so našli še vse oropano blago iz ameriške jahte. Na žalost tudi trupla lastnika in njegove žene, ki so ju gusarji menda šele takrat usmrtili, ko so opazili, da so jim oblasti za petami.

Neko jutro so razglasili obsodbo in uro nato ustrelili na kazniškem dvorišču 318 gusarjev. *

Pričnite čim prej
s pravilno nego obraza
In se obrnite na Izučeno kozmetičarko
DARINKO VDOVIČ
LJUBLJANA, Gradišče 4
vhod skozi trgovino

Umor s ščegetanjem

Zakonske navade korintskega veletrgovca — Sodnik, ki ženinih dokazov za ločitev ne prizna — Po sanatoriju smrt

V Atenah so sredi januarja zaprli znanega industrijca Magnopula, menda najplivnejšega grškega veletrgovca. Obtožili so ga, da je svojo mlado in lepo ženo Ksimo umoril na nenavaden način.

Nagli srčni krči

Pred tremi leti se je Magnopulos poročil s Ksimo, osemnajstletno hčerko nekega odvetnika. Nekaj mesecev je bil zakon srečen. Toda nenadoma so starši in sorodniki opazili pri mladi ženi nenavadno bledico. Ker jo je zmerom bolela glava in ji je nagajalo srce, sta roditelja zahtevala, da jo neki profesor temeljito preišče. Ugotovil je organsko srčno hibo, ki naj bi bila posledica premočnih živčnih dražljajev. Gospa Ksimo se je zatekla za nekaj mesecev v sanatorij, kjer so jo prilično pozdravili.

Zgečkanje ni razlog za ločitev...

Nekega dne je pritekla mlada žena vsa obupana k svoji materi in izjavila, da se ne vrne več k svojemu možu. Šele pri sodni razpravi zaradi ločitve zakona je prišel na dan vzrok njenega bega. Sodniku je gospa Ksimo pripovedovala, da ima njen mož prav čudne navade. Nemara sadiščno uživa, če jo tako dolgo šegeta, da jo popade krčevit smeh in končno obnemore od srčnega krča. Organsko srčno hibo, ki jo je ugotovil

zdravnik, ima od takih čudnih »zabav« svojega moža; zato pravi, da ne more več skupno živeti z gospodom Magnopulom.

... je pa lahko smrtonosno

Atenski sodniki so pa menda prekonservativni pri presoji zakonskih dolžnosti žene, in so gospe Ksimo zavrnilo tožbo za ločitev zakona. Naposled sta se zakonca pobotala in gospa Ksimo se je vrnila k svojemu možu.

Pred dobrim mesecem je neke noči sporočil trgovec Magnopulos policiji, da je njegova žena umrla od kapi. Zdravniki so soglasno potrdili, da je vzrok smrti kap, in gospod Magnopulos je svoji pokojni ženi priredil sijajen pogreb.

Umor zaradi zavarovalnine

Čez nekaj dni se je javil s policijo na 500.000 drahem pri neki atenski zavarovalnici, kjer sta se zakonca kmalu po poroki zavarovala na življenje. Zdaj se je pa oglasila mati umrle mlade žene s tožbo proti svojemu zetju. Očita mu namerni umor njegove žene in tej njeni obtožbi se je pridružil tudi državni pravdnik. Magnopulos je s svojimi »ljubeznivostmi« nemara umoril svojo ženo, ker je vendar vedel, da je bolna na srcu. Morda ga je preslepil le pohlep po zavarovalni vsoti.

Če se starka zaljubi 30 letni plesalec in 70 letna Američanka

Zapuščinska pravda za 40 milijonov fr.

V mladega gigoloja

Civilno sodišče v Monacu rešuje zanimiv spor zaradi dediščine 40 milijonov frankov, ki jih je bogata Američanka zapustila 30letnemu gigoloju.

Sorodniki bogate Američanke hočejo ovreči oporoko starke, ki je vse svoje premoženje zapustila svojemu mlademu prijatelju. Zanimiva je predzgodovina te afere.

Pred petindvajsetimi leti je izstopil privatni tajnik Vanderbilta, Roger le Roy, iz njegove službe in se preselil na Francosko. Seznanil se je s šestinštiridesetletno gospo Luizo Baole in ji postal prijatelj. Zivel je v Monte-Carlu sama zase v lepi vili. Nekaj ur pred svojo smrtjo leta 1926 se je hotel Roger le Roy na hitro poročiti z gospo Luizo, ki mu je bila toliko let zvesta in dobra prijateljica. Preden so pa bile vse formalnosti urejene, je Roger le Roy izdihnil. Z oporoko je določil, da zapuščina vse svoje premoženje petdesetih milijonov frankov svoji prijateljici. Le Roy ni imel ožjih sorodnikov in je zaradi tega postala gospa Baole edina dedinja.

Od tistega časa je devetinšestdesetletna dama pričela novo življenje. Mnogo je potovala in se mudila največ v Parizu in na francoski obali. Denar je razmetavala v družbi mladih fantov, najpogosteje plačanih plesalcev v barih in nočnih lokalih.

V neki plesni dvorani se je seznanila z mladeničem Luizom Baezejem iz Čila, ki je bil tam nameščen za plesalca. Gospa Baole se je v lepega fanta smrtno zaljubila in napela vse strune, da si ga osvoji. Zvedela je, da ima mladenič malo »prijateljico«, pa mu jo je z nekaj tisočaki izneverila.

Policija se je začela zanimati za tega plesalca in ga izgnala. Gospa Baole je pa žrtvovala mnogo denarja in zastavila ves svoj vpliv, da se izgon prekliča. Končno ji je uspelo. Najela je 20 zasebnih detektivov, da ji poiščejo njenega plesalca. Po dolgih blodnjah so ga staknili v Parizu in ga dovedli nazaj v Monaco k zaljubljeni starki.

Nedavno je prišla iz Amerike daljna sorodnica gospe Baole, ki je skušala staro damo z vsemi sredstvi »ozdraviti« njene — ljubezni. Gospa je bila za vse sorodnične očitke in nasvete gluha. Zaljubljena starka je kljub vsemu v oporoki zapustila ves svoj imetek 40 milijonov frankov svojemu mlademu plesalcu. Komaj je napisala oporoko, jo je pobrala smrt.

Ves Monte-Carlo in vsa Nica nestrpnost pričakuje izida sodnega procesa, najbolj pa menda mladi plesalec in pokojničina sorodnica iz Amerike. Bog ve, čigavi bodo še milijoni...

Današnje življenje

je hitro in naporno, to posebno čutijo ljudje v večjih mestih. Srečajo se in pozdravijo na cesti, ne da bi se ustavili, drvi in drvi... za delom in kruhom.

Zato morajo tem bolj izkoristiti čas, ki jim ostane, za odmor in zabavo.

Če Vam torej kdo reče, da je potreben odmora, ali da se želi dobro in poceni zabavati, tedaj mu lahko mirne duše priporočate

Družinski tednik

HUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

in videli boste, da Vam bo za to uslugo hvaležen.

Ako Vam naš list ugaja, ga pokažite svojim prijateljem in ga pošljite kot tiskovino svojim sorodnikom v Francijo, Nemčijo, Ameriko in drugam.

Rešitelj

Kaj se je zgodilo stražniku, ki je sam o sebi napisal pohvalno poročilo... pa še plavati ni znal

Stražnika W. so odpustili. Vzrok je bil tehten, pa so vendar vsi upali, da ga ne bodo tako strogo kaznovali. Stražnik W. ni bil kdorkoli. Bil je resen, priden in trezen fant; eden tistih, ki se nam na prvi pogled prikupijo. Velik je bil in plav. Zaupljivo se zatečeš k takemu možakarju.

Pa je že tako, da ima vsak človek svojo napako, tudi stražnik, a stražnik W. je imel napako posebne vrste. Bil je častihlepen. In kakor nalašč potrebuje policija takih ljudi. Premehki ljudje niso zanjo.

Kljub tej svoji policijski vrlini je pa imel stražnik W. nekaj, kar je za napredovanje smrt: Smolo! Nikoli se ni mogel odlikovati. Kadar je imel on službo, je bilo vse v najlepšem redu. Redko se mu je primerilo, da mu je

nebo poslalo pijanca, ki ga je smel odvesti. To je premalo, premalo za stražnika W. O njegovih tovarših so vsak drugi dan pisali v časnikih.

To ga je morilo noč in dan. Moral se je otresti tega prekletstva. Napisal je obširno in laskavo poročilo za dnevnik, da je v četrtek ponoči skočil v reko in rešil dva delavca, ki sta se potapljala. Dnevnik je priobčil njegovo sliko in ga imenoval hrabrega rešitelja. V dnevnem povelju so mu izrazili priznanje in ga predložili v odlikovanje. Vse bi bilo šlo gladko, da mu ni neka ženska prekrizala računov. Njegova nekdanja zaročenka je v anonimnem pismu zatrjevala, da W. ne zna plavati. Preskusili so ga, pa je pri tem sam skoraj utonil. Morali so še njega reševati. Ker v resnici ni znal plavati, so ga zaradi lažnega poročila odpustili.

Ni tako prav. Fant je bil častihlepen, pa bi mu morali dati priliko, da bi se res kdaj postavil s hrabrim činom.

Ribezen ima slab dan

Kratka epizoda iz vsakdanjega življenja

Ribezen ima danes slab dan.

Z ogorčenim obrazom stopi opoldne v svojo stalno gostilno, povezne površnik na kljuko in se spusti na stol. (Njegova stalna miza je kakopak zasedena.)

Mnogo prepozno prinese plačilni natakard jedilnik. Potem postaja okoli njega in mu gleda čez ramo, kar gre Ribezenu na živce.

»Srakov ragú,« reče Ribezen nasajeno.

»O prosim,« reče plačilni in izgine.

Medtem si Ribezen ogleda jedilni list. Srakov ragú — kako je prav za prav prišel do srakovskega raguja? Že ves dan mu tako čudno kruli v želodcu, in če ne bo ragú čisto svež —

»Plačilni!« pokliče Ribezen.

»Prosim?« prihiti natakard.

»Ali ne bi morda namestu srakovskega raguja dobil teleč...«

»Prav žal,« skomigne plačilni, »je že naročeno!«

»Seveda!« premišlja ogorčeno Ribezen in bobna po mizi.

Čez pet minut se prikadi na mizo jed.

Telečji ragú.

»Kako to?« vpraša Ribezen.

»Mislim sem... ker je gospod...«

»Nimate nič misliti,« se zadere Ribezen. »Prinesli mi imate, kar naročim, razumeli? Nazaj s to rečjo, mislim, da pač smem zahtevati, da dobim, kar sem naročil, ne?«

Telečji ragú izgine, Ribezen čaka pet minut, potem pride srakov ragú. Ribezen ga pospravi, čeprav mu je že njegov vonj neznosen.

Nato odide, ves zelen, a zmagovit.

Zakaj Ribezen ima danes svoj slabi dan, bolečine v želodcu in pa svojo voljo.

Poroka in razporoka - v 3 minutah!

Dva paradiza za ločitve željne: v Renu in v Rigi. Za 50 Din se rešiš zakonskih vezi

Dokler bodo v Severni Ameriki ločitve moderne, se bodo 'ločitveni mlini', kakor se to s strokovnim izrazom imenuje, imenitno rentirali. In dokler bodo ločitve tako imenitna kupčija, bodo ostale tudi moderne.

Iz 48 držav sestoji Severna Amerika — in vsakatera od njih ima svoje posebne vrzeli v zakonih, ki jih izrabljajo umni in sposobni poslovni ljudje. Vzor vseh ločitvenih mlinov pa je in ostane Reno, neznatno in pusto provinčno gnezdo, ki se je v nekaj letih razvilo v cvetoče, veleelegantno in drago letovišče.

Tako spada danes tako rekoč k bontonu, če je bil človek v Renu na letovišču. V začetku je mesto premglo samo civilni urad, urad za prijavo stanovanj in ponižen malomestni hotel. Danes pa razpolaga Reno že s celo vrsto luksuznih hotelov, tremi igralnicami, velikim kopalniščem in uprav kneževsko sodno palačo.

Reno je baje odkril kot 'ločitveni mlin' neki sodni uradnik, ki so ga za kazen prestavili v to gnezdo. Imel je preveč časa pa premalo zabave in je začel čitati zakonik te države. V njem je odkril tako imenovani 'okrutnostni paragraf' in ga jel izrabljati. Ta paragraf pravi, da se v Renu lahko vsak zakon loči — naj zakonski drug še tako ugovarja — če se dokaže kruto ravnanje.

V tem zmislu 'krut' je na primer mož, ki pozabi svojo

ženo zjutraj poljubiti, ali pa žena, ki svojemu možu postreže s postanim zajtrkom ali mu pa prepove v sobi kaditi. Krut je tudi mož, ki svoji ženi ne kupi novega klobuka, ali jo pa vpraša, kje se je potepala, če se šele zjutraj ob štirih vrne domov —

Na tisoče zakonov se je ločilo in se še loči v Renu — 95% zaradi proslule renovske 'okrutnosti'. Stvar ne stane ravno dosti, takole od deset do sto dolarjev. Toda tisti, kdor se hoče ločiti, je moral poprej najmanj štiri tedne v Renu prebivati. Saj bi bili lahko še bolj uslužni z ljudmi in bi ta dolgi rok skrajšali... Pa ne, zakaj Reno ne zasluži toliko z ločitvenimi pristojbinami, kakor z razkošnim življenjem svojih kratkodobnih 'meščanov'.

Čudno, da so kmalu tudi v drugih državah severnoameriške Unije odkrili take podobne 'okrutnostne' paragrafe. Manj čudno je pa, da je danes Reno le še eden izmed mnogih ločitvenih mlinov, ki tako imenitno neso... In baje je samo lani prišlo nič manj ko devetdeset tisoč obiskovalcev teh ločitvenih mlinov — iz tujih držav.

Če odkrito govorimo, je pot iz Evrope čez veliko lužo vendarle nekoliko dolga. Saj smo v dveh dneh voznje že v Rigi, najmodernejšem in najudobnejšem ločitvenem paradizu na svetu. Tudi Letonska se je silno razveveta, odkar so odkrili njene prirodne lepote in — vrzeli v njenih zakonih!

Podobno kakor v Renu poznajo tudi na Letonskem kot razlog za ločitev 'slabo ravnanje'. Samo da jim tu ni toliko do tehtnih dokazov. Že sama trditve, da tvoj zakonski drug slabo s teboj ravna, zadošča, da te ločijo. Tvojega zakonskega partnerja nato s kratkim aktom v letonščini bolj ali manj jasno pouče, kako in kaj bo poslej z njegovim zakonom. Če ne vedo, kje nič hudega ne sluteči zakonec prebiva, pa izide samo drobna beležka v »Uradnem listu letonske vlade« — in zakonskim zahtevam je ustrezno.

Koliko stane ločitev v Rigi? Dosti manj kakor v Renu: oblast zahteva za svoje uradno dejanje samo pet latov, to bi bilo po naše kakih petdeset dinarjev, zato je pa rok za prisilno bivanje v mestu dosti daljši, tri do šest mesecev.

Toda Letonska vam postreže še z drugimi prednostmi. Nien zakonik

K 50 letnici smrti skladatelja Riharda Wagnerja (13. febr. 1933)

Mojster dirigira Rihard Wagner v karikaturi

pozna tako imenovano 'ločitev treh let'. Če sta zakonca iz poklicnih razlogov, namenoma ali pa tudi ne, 36 mesecev prisiljena živeti narazen, sme eden od njiju tožiti za ločitev in zakon se razdere, četudi se drugi zakonec ni prav nič proti njemu pregrešil.

Dalje ne obstoji noben rok, v katerem se ločenec ne bi smel v drugo poročiti. Človek lahko zapusti letonsko uradno sobo prost vseh vezi, in se še tisti mah lagotno napoti v bližnji civilni urad ter si naprti nov zakonski jarem. Vse to so prednosti, ki jih zna dan današnji že vsa Evropa ceniti.

Samo da ljudje le preradi prezro, da so take ločitve in zakoni veljavni samo na Letonskem, zunaj letonskih mej pa ne.

Otroška

»Ali bi se igrala moža in ženo?« vpraša Drago.

»Ne,« odkima Nadica, »mama je rekla, da se ne smeva zmerom prepirati.«

»O grehu.«

»Daj no, povej, kaj je pa govorilo!«

»Bil je proti.«

»Bedasta babjevernost,« se je branil gospod Neplačanič, »saj bi moral, če bi bilo od tega, škripati po vsem telesu.«

Sodobno nesporazumljenje

»Mina,« reče gospa, »drevi bomo imeli goste in boste vi servirali. Zato vas prosim, da si ne obešate za vrat nikakega lišpa!«

»O saj posebnega tako nimam, milostljiva,« odvrne Mina vljudno, »toda kljub temu sem milostljivi za svarilo zelo hvaležna!«

Ne izprašuj ga!

»Gospod plačilni! Gospod plačilni! Ali mi lahko poveste, koliko je ura?«

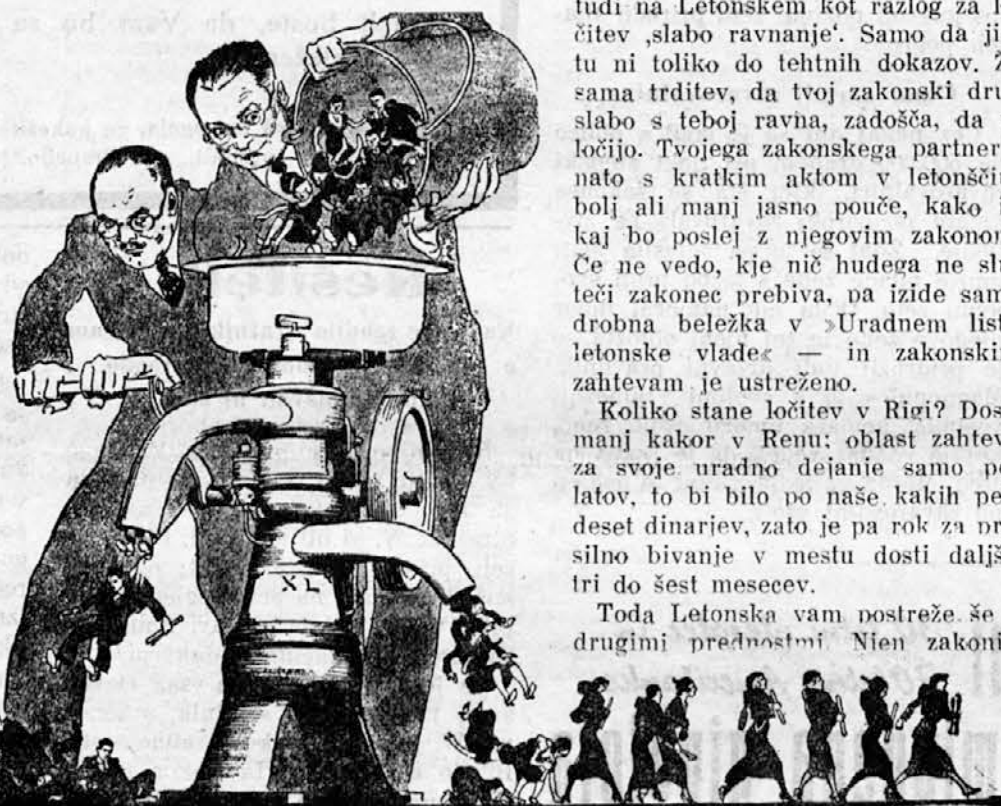
»Tako pride natak, ki streže pri vaši mizi!«

Anekdota o Coolidgeu

O bivšem ameriškem predsedniku Calvinu Coolidgeu, ki je prejšnji mesec umrl, je krožilo zelo malo anekdot, ker je bil silno molčeč. Pričujoča zgodba je ena izmed redkih in zelo dobro karakterizira njegovo molčečnost.

Coolidge je bil pripadnik neke stroge cerkvene sekte in je redno ob nedeljah hodil v cerkev. Nekoč ga je po maši vprašala njegova žena:

»O čem je pa danes gospod župnik pridigal?«

HUMOR

Naš profesor

Naš gospod profesor ima avto. Zadnjič se pripelje pred garažo, jo odpre in vidi, da je prazna. Na vrat na nos plane nazaj v avto in oddrvi na policijo.

»Avto so mi ukradli!« zavpije ves obupan.

Uradnik plane ven. Čez nekaj minut se vrne.

»Vaš voz je pred vrati,« pove očitate.

»To ste pa sijajno napravili,« vzklikne profesor. »Kje imate pa tatu?«

*

Gospodična Otilija je gospoda profesorja že najmanj štiridesetkrat povabila na čaj, on se pa ne more in ne more odločiti, da bi jo zasnubil.

Temu plahemu siromaku moram kako pomagati, si misli gospodična Otilija. In zvečer se s pomembnim nasmehom obrne na svojega zamiljenega gosta:

»Mislite si, dragi profesor, da sem lepa kraljica iz devete dežele in da vam rečem: Umreti morate! Toda pred smrtjo vam hočem izpolniti še

eno željo, naj bo še tako drzna... Česa bi si zaželeli?«

»Žaželel bi si,« odgovori gospod profesor, ves žareč od veselja, »da bi smel prevesti koran v kitajščino.«

*

Toda po dolgem onegavljenju in zavlačevanju sta se vendarle našla. Gospodična Otilija je postala gospa profesorica.

Tisto jutro po poroki se naš profesor zbudi, zagleda tujo postavo v postelji zraven sebe in vpraša začudeno in očitajoče:

»Gospodična Otilija!!! Kaj pa vi tu počnete?«

Med prijatelji

»Veš kaj, Jože, zdaj bi mi pa res že lahko vrnil sto Din, ki sem ti jih pesodil! Danes te najmanj že desetih prosim!«

»Ne, France — kaj nič več ne pomniš, da sem te moral najmanj dvajsekrate prositi, preden si mi jih dal?«

Babjevernost

»Prijateljček, tvoji čevlji škripajo,« se je rogal gospod Obrokovič, »prav gotovo jih še nisi plačal.«

Moderni komponist

Operetni skladatelj Genijalni je odkril neko mesto pri Beethovnu, ki ga še nihče ni ukradl.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

Povest, ki smo jo v prvi številki začeli prinašati, je napisal P. R. — tisti pisatelj, ki nam je dal že „Nezakonsko mater“. Naši čitatelji, ki so brali 1. in 2. letnik „Romana“ se gotovo še dobro spominjajo pretresljive ljubavne zgodbe, ki je takrat zbudila vseobčo pozornost in priznanje. „Kalvarija ljubezni“ je napisana po

resničnih dogodkih iz polpretekle in nedavno minule dobe in je pretresljiva slika človeškega trpljenja in strasti. Prepričani smo, da nismo mogli svojim zvestim čitateljem za novo leto bolj ustreči, kakor s to našo novo povestjo, ki jo bodo z velikim zanimanjem brali od začetka do konca.

Zraven njega je stal zagrebški zdravnik, ki se je vozil s tem vlakom. Predstavil se je svojima tovarišema in dejal:

»Zasilne obveze sem že jaz oskrbel. En ranjenec je med vožnjo podlegel. Prenesli smo ga v sosednji oddelek. Stanje drugih dveh se mi zdi brezupno. Prvi umira, ker mu je ranilo hrbtenico; drugi ima nalomljeno lobanjo in pada iz nezavesti v nezavest.«

Dr. Starec je pogledal Horvina.

»Vaš prijatelj?« je vprašal.

»Očividno,« je pritrdil mladi kirurg in se obrnil k Zagrebčanu:

»Kje je zdaj?«

»V sosednjem oddelku, prvem ali drugem, ne vem več prav.«

»Hvala, gospod kolega.«

Dr. Horvin je stopil v drugi oddelek, kjer so bili bolničarji že pri delu. In prvi ranjenec, ki ga je zagledal na blazinah, mrliško bledega in okrvavljenega, je bil Milavec... Njegov »prijatelj«. Na prvi pogled se je zdelo, kakor bi komaj še živel... Toda prav takrat je po dolgi omedleviei spet odprl oči.

Kirurg se je sklonil k njemu. Ranjenčeve zrenice so se obrnile k došlecju. Gube, v katere se je Horvinu za trenutek nabralo čelo, so spet izgubile.

»Saj me poznate, gospod doktor?«

Nesrečneževe ustnice so se zgenile... toda glasu ni bilo iz njih.

»Da, spoznali ste me... In jaz blagoslovljam naključje, ki me je nocoj pripeljalo sem... Zakaj dalo mi bo priložnost, da vam dokažem svoje prijateljstvo, da vas vzamem v svojo oskrbo in vas rešim... če mi zaupate...«

Spet so se ranjenčeve ustnice zgenile... S silnim naporom je hotel izpregovoriti... Toda samo ena beseda mu je prišla iz ust... ena sama... Beseda, ki je je Emerik Horvin, sklonjen k njemu, tako željno čakal:

»Da.«

Nato je še z večjim naporom, z naporom obupa zbral svoje sile.

»Moja... moja žena...« je zajecjal.

»Takoj jo obvestim...«

Izčrpan od silnega nabora je ranjenec vnovič omahnil v nezavest. Horvin je bil zdaj miren. In v njegovih očeh je spet zasijal zlovešč ogenj, in na ustnicah se mu je zarisal neopredeljiv usmev. Zdjaj je krit, in nihče mu ne more ničesar očitati.

Prav takrat je vstopil dr. Starec.

»Kako je?« je vprašal.

»Moj prijatelj se je za trenutek osvestil. Vprašal sem ga, ali ga lahko vzamem v svojo oskrbo, in vpričo bolničarjev je odgovoril, da lahko.«

Nato je pomembno zmignil z rameni in tiše dodal:

»Zdi se mi, da je njegovo stanje zelo nevarno... Zato se bojim, da bo vse moje prizadevanje zaman.«

»Ali mu mislite trepanirati lobanjo?«

»Da. Še nocoj... če mi moj nesrečni prijatelj med prevozom ne umre.«

»Če je tako, ga morate brez odloga odpeljati s seboj. Kakor sem vam že rekel, vam dam rade volje svoj bolniški voz na razpolago.«

»S hvaležnostjo ga vzamem in se vam še enkrat najlepše zahvalim, gospod profesor.«

Moža sta si stisnila roko. Bolničarji so Cirila oprezno naložili na nosilnice... Deset minut nato ga je bolniški voz vozil proti Posavju.

Horvin je v naglici napisal nekaj besed, da jih bo bolničar, ki se je vozil z ranjencem, izročil njegovemu asistentu v sanatoriju. Dal je navodila glede ranjenca in sporočil, da se bo tudi sam

kmalu vrnil. Potem je poklical postrežka in mu dal vizitko za gospo Milavčevo. V kratkih besedah ji je sporočil, kaj se je zgodilo. Nato se je vrnil v čakalnico in pozval Ilono s seboj v voz. Vprašal jo je, v katerem hotelu se hoče nastaniti, in nato velel izvoščku:

»Hotel „Pri labodu“.«

Minilo je komaj pol ure, ko se je pred postajo ustavil drugi voz. V njem je sedela Ljudmila. Nesrečnica je prišla pol ure prepozno, da bi mogla preprečiti peklenski načrt, ki ga je zasnoval dr. Horvin.

Na postaji je stopila k prvemu železniškemu uradniku, ki ga je zagledala.

»Oprostite, gospod,« je dejala s trepečočim glasom, »ali bi mi lahko povedali, ali je posebni vlak iz Zidanega mosta že prišel?«

»Da, gospa... Kake pol ure bo že tega. Mrtvece in ranjence, ki jih je pripeljal s seboj, so že odpremili v mrtvašnico in bolnico. Seznam mrtvih in ranjenih je pri postajenačelniku.«

»Ali bi ga lahko videla?... Moj mož,« je dodala, s težavo premagovaje ihtenje, »moj mož, dr. Milavec, bi se bil namreč moral pripeljati s tem vlakom...«

»Dr. Milavec, ste rekli?«

Uradnik je izgovoril te štiri besede na tako čuden način, da je Ljudmila instinktivno začutila, da mu je to ime znano... Čudno zlovešča slutnja jo je izpreletela. Prodirljivo je pogledala možu v oči... možu, na čigar obrazu se ji je zdelo, da bere neki strah... in sočutje.

»Ah! Vi nekaj veste o njem... Vaš nemir mi to razodeva... Oh, gospod, govorite! Povejte vendar!... Usmiljenje, gospod, kaj se je zgodilo z mojim možem?...«

In ker uradnik ni takoj odgovoril, ker se je zdelo, da je še v večji zadregi, je komaj slišno hlipnila:

»Mrtev!...«

»Ne... ne, gospa... Pomirite se!« je ugovarjal uradnik. »Vaš mož ni med mrtvimi... Njegovega imena nisem videl v seznamu mrtvih, temveč med ranjenci...«

»Ali prisežete?«

»Prisežem!«

»Ah!«

Težak vzdih olajšanja se ji je izvil iz prsi.

»Bog bodi zahvaljen!«

In čez trenutek molka, ki se ga uradnik spričo tolikšne bolesti, spričo tolikšne neizrekljive tesnobe, ni upal kaliti, je povzela:

»Ranjen, pravite, da je... Potem mi pa lahko poveste, kje je zdaj... kam so ga prepeljali?«

Uradnik je počasi odkimal.

»Na žalost, gospa, vam tega ne morem povedati. Zakaj ranjence so v vsej naglici odpeljali v bolnico in sanatorije... Toda morda bi vam postajenačelnik vedel kaj več o tem povedati.«

Takrat je pristopil bolničar, ki je spremljal poslednji bolniški voz.

»Jaz, gospa, bi vam lahko kaj povedal... Zakaj bil sem med tistimi, ki so spremljali prevoz ranjenca, čigar ime ste imenovali.«

»Ah, bodite tisočkrat zahvaljeni, gospod!... Ali je nevarno ranjen?«

Mož se je obrnil stran, hoteč se ogniti pogledu mlade žene. In nekam obotavlja se, je odgovoril:

»Nevarno, gospa... Ne smem vam tajiti...«

»A ne smrtnonevarno... kaj ne da ne?«

»Upam, gospa, da ne... Upam zanj in za vas...« Ljudmila je še bolj vztrepetala in njene ustnice so postale še bledeješe.

»V kateri bolnici je?«

»Ni v bolnici, gospa. Odpeljali smo ga v sanatorij doktorja Horvina na Posavje.«

Ljudmila je vrglo nazaj.

»Kako ste rekli?«

Zdelo se je, kakor ne bi bila prav razumela. Bolničar je ponovil:

»Na Posavje... v sanatorij znamenitega kirurga Horvina.«

»To ni mogoče!«

»Oprostite, gospa— zakaj ne bi bilo mogoče?«

Mlada žena se je morala nasloniti na zid.

»Dr. Horvin...« je topo mrmrala pred se.

In z mrzličnim drgetom je zajecjala:

»Ciril... pri tem človeku... pri tem lopovu... ki mi je še pred nekaj dnevi grozil... da se bo maščeval nad menoj...«

Bolničar je povzel:

»Kar sem vam povedal, gospa, je resnično, saj sem bil v oddelku, kjer je ležal vaš mož, ko je prišel dr. Horvin. Pogledal je ranjenca, ki se je prav takrat za hip zavedel. Rekel mu je, da ga bo on zdravil in rešil. Vaš mož je s težkim naporom pristal, da sprejme njegovo pomoč. To je vse, gospa, kar vam lahko povem.«

Ljudmila je blede ko smrt poslušala bolničarjeve besede. Nič več ni mogla dvomiti, da je vse res, kar ji je povedal. Nepopisna groza ji je razširila oči.

Kakšne naklepe je imel dr. Horvin, ko je dal Cirila prepeljati v svoj sanatorij? Ta človek!... O, nikoli ne bo pozabila njegovega obraza in njegovih oči, ko je s prezirom in ponosom zavrnila njegove sramotne predloge... Da, ta človek je vsega zmožen!

Ljudmila je obšla smrtna tesnoba.

In potem jo je zdajci prešinila nova volja. Vrgla je glavo nazaj in v njenih črno obrobljenih očeh, razširjenih v izrazu neskončne bolesti, se je zalesketal odločen sklep.

K Cirilu pojdi! K njemu pojdi, da bo pri njem, če bo potreben njene pomoči!

Jecljaje se je zahvalila bolničarju in uradniku in naglo odšla proti izhodu, obupno mrmraje sama pri sebi:

»O, Bog, kaj sem ti storila, da me tako tepeš!«

IV

Odkritja

V vozu se je dr. Emerik Horvin čisto izpremenil. Zdjaj mora igrati svojo vlogo, vlogo zaljubljenca... In igrati jo mora dobro.

Vsa trepečoča in s pol priprtimi trepalnicami se je Ilona stisnila v kot. Takoj ko je prišel Horvin ponjo, ga je bila vprašala:

»Koliko je mrtvih, gospod doktor? Če sem prav slišala, jih je pet!«

»Šest,« ji je bil odgovoril, »eden izmed ranjencev je namreč med prevozom podlegel.«

Ilona je streslo. Toda ko je Horvin dodal, da je podlegel tisti, ki mu je zdrobilo prsni koš, se je oddehnila.

Vse dekljine misli so bile pri Cirilu... pri Cirilu, ki zdaj daleč od nje najbrž umira... Pri Cirilu, ki ga je kljub njegovemu izdajstvu še zmerom ljubila. Da, vse njene misli so pri njem, in zato ne čuje glasu svojega spremljevalca... a če ga čuje, ga ne razume.

»Kako hvaležen sem vam,« ji govori ta glas, »da ste se me naposled usmili! Usmilili človeka, ki je tako dolgo trpel, ko je moral živeti tako dalač od vas! Toda ni mi žal tega trpljenja... Zakaj moja radost bo zato poslednjemu večja in moja sreča popolnejša.«

Otrok čaka... Tragedija očeta, ki je moral lagati

Mož, ki je vsak dan ob eni popoldne prišel v dvorano otroške bolnice, ni bil videti obdarjen z zemeljskimi dobrotami. Kljub temu je vsak dan prinesel drobnemu bledemu bitju, ki je ležalo v beli posteljici, kakšno darilo, zdaj ljubko igračko, drugič kakšno sladkarijo, tretjič šopet cvetic. Dekletce, ki je že dolgo pred določeno uro koprneče upirala svoje velike oči v vrata in se ob pogledu na očeta z vzklikom razočaranja spustila spet nazaj na blazino, je potrpežljivo pustila, da jo je oče poljubil na čelo. Vzela je dar in ga odložila na nočno omarico, ne meneč se več zanj. Potem je pa nestrpno čakala, da se je oče vsedel k njeni postelji, in mu z napetim vprašanjem gledala v oči. Možu je bilo pa očitno neprijetno; v zadregi se je ogibal otrokovih pogledov, kakor da išče besed.

»Ali mamica še ni pisala?« je potem vprašalo dekle. Ko da bi mu bilo mnogo lažje na vprašanje odgovoriti, kakor pa da bi sam začel pogovor, je mož nato vneto prišel z besedami in pojasnil:

»Ne Jelka, še ne. Toda vedeti moraš, da pismo do danes še ni moglo priti. Daleč je, zelo daleč, kamor je mamica odpotovala. Saj sem ji šele pred dvema dnevoma pisal. Danes ali jutri bo moje pismo šele dobila. In prav toliko bo trajalo, preden bo prišlo pismo od nje. Mislim pa, da ga v petek lahko zanesljivo pričakujemo. V petek prav gotovo!«

»Kam je mamica odpotovala, očka?« je vprašal otrok.

Mož je vneto potegnil zemljevid iz žepa, ga razprostrl na odeji in pokazal drobno črno piko na zemljevidu. Ta drobna črna pičica se je zdela, kakor da skriva v sebi največjo dragocenost sveta. Jel ji je zgovorno pripovedovati o velikih razdaljah, o železniških progah, pojasnjeval ji je, po kateri poti se mora mati voziti, kazal ji je mesta, ki se je skozi peljala, in si izmislil cele povesti, kaj je v teh mestih videla in doživela. Njegove motne oči so zasijale, njegova suha lica so se pobarvala, ko ji je vneto hitel pripovedovati, od sramežljivega veselja, da sme govoriti o njej in njeno življenje vsaj v domišljiji oblikovati. In ta rdečica je preskočila tudi na otrokova ličeca. Ali mu je verjela? Vživela se je v njegovo domišljijo, izpraševala, izrekala pomisleke in pomagala očetu izmišljati si čedalje več novih dogodkov o materi, sladkih pravljic, v katerih središču je stala daljna žena. In kadar sta se poslovila, so vselej padle vse meje med njima in otrokove oči so ga zrle toplo in polno ljubezni.

Seveda mu ni bilo težko v petek, ki ga je otrok s tolikšno tesnobo pričakoval, pojasniti, da en sam dan v takih stvareh ne more igrati vloge. Pismo se je utegnulo zakesniti, morda ga je prepozno oddala na pošto, nemara — oh, kaj vse se je lahko zgodilo! Otrok je nemo prikimal in moral dati očetu prav. In tudi še tedaj, ko so iz enega dneva nastali trije, štirje in pet, je imel oče še zmerom razlage pri roki.

»Veš, Jelka, mislim, da mamica sploh ne bo pisala. Sedla bo kar na vlak in se pripeljala!«

»Kdaj bo pa potem tu?«

»To je čisto od tega odvisno, po

kateri progi se bo vozila. Trajati utegne še nekaj dni, morda celo teden.«

Spet je uzrl v njenih velikih očeh sum.

»Ali si ji vse popisal, očka?«

»Da, vse!«

»Da ležim v bolnici, da sem bolna in da...« Otrok je umolknil. Zakaj mnogo se da reči, cele dogodke si človek lahko izmislil, težko je pa premagati sram in govoriti o ljubezni.

Oče jo je nerodno pogladil po laseh. »Vse sem ji pisal, otrok moj!«

Kazalo je, da se je morala mati voziti po zelo ovinkastih potih. Ni je bilo. Tudi pisma ne. Koliko dni je že minilo? Oče je izčrpal svoje domisleke, nič več ni vedel, kaj bi ji pripovedoval, da bi jo potolažil. In deklica je kakor prej v nezaupanju in dvomih pogledovala očeta, ko je prišel, in hladno dejala: »Hvala, očka,« ko ji je položil dar na odejo.

Nekega popolne so pa položili v sosednjo posteljo novega bolnička. Mati ga je bila prinesla, in ko se je obrnila, da bi šla, se je otrok spustil v srce trgajoč jok: »Mati! Mati!« Njegovo vpitje je spravilo vso dvorano na noge, otroci so se vznemirjali in tudi iz drugih postelj je vstal jok. Mala Jelka se je s prestrašenimi očmi vsa trepečoča stisnila k očetu, ki se je v neizmernem sočutju sklonil k njej. Čisto proti svoji volji, ne da bi vedel, kaj govori, samo zato, da pride iz te neznosne muke, ko mora gledati otroka, kako trpi, so se mu vsule iz ust besede: »Saj bo prišla, Jelka! Gotovo bo prišla! Zdaj je že na poti! Samo zato ti nisem hotel povedati, ker sem te hotel presenetiti. Jutri jo pripeljem s seboj, boš videla. Besedo ti dam, prišla bo!«

In spet se je izlil veletok. In spet so se iz neznosne muke rodile besede, razlogi, utemeljevanja, vse v živih barvah resničnosti. O, za moža ni težko igrati se z logiko osemletnega otroka. Jelkine oči so bile izprva nejeverne, počasi so pa oživele

in se pri očetovih besedah začudeno razširile. Dokler ni bila naposled v njih sama toplota in luč. In spet sta začela svoje skupno pripovedovanje, vprašanja in odgovore. In spet sta se oče in otrok našla. In spet je mož zmagal nad otrokom.

Ko je pa drugi dan obotavljal se stal z veliko škatlo pod pazduho pred vrati in se jih ni upal odpreti, mu ni bilo zmagoslavno pri duši. Vedel je, kakor bi videl skozi zid, kako bo dvoje velikih krotkih oči, polnih gorečega pričakovanja, viselo na vratih. In če bo vstopil sam, brez nje, potem bo izprememba, ki se bo pokazala na njenem obrazku, nekaj drugega kakor samo skrito razočaranje. In te izpremembe ga je bilo strah.

Več obiskovalcev se je takrat približalo vratom. Skupaj z njimi je vstopil. Pozneje mu je najbolj ostala v spominu ena črta v otrokovem obrazu: razen izraza odreenosti rahla črta začudenja — nejevernega začudenja! — da je bil zmožen takšne laži, da je zlorabljal trpinčeno otroško srce. Položil je veliko škatlo pred Jelko na odejo, odkril pokrov in začel vneto in s smehom, a z znojem na čelu govoriti.

»Poglej, Jelka! Ali ni to lepa punčka? Skoraj tolikšna je kakor pravi otrok! Ali si nisi zmerom takšne želela? Ne, ni moja! Pozdrav je od mamice. Mamičin dar! Pove naj ti, da bo tudi ona sama kmalu prišla (oh, zakaj se mu ni jezik posušil!) in da se dotlej s tem zadovoljiš.«

Otrok je še zmerom sedel z izrazom odsotnosti na licih. Vlekel je punčko za oblečko in jo prijel za ročice. In tedaj se je prikazal na dnu škatle košček papirja. Oče je hlastno hotel seči po njem, toda otrokova roka je bila že na njem. Listek je bil od matere in namenjen Jelki. Pisala ji je z velikimi tiskanimi črkami, ker njenega rokopa otrok še ne bi mogel brati. Tole je bilo napisano: »Moja ljubljena Jelka! Punčka je moj

božični dar zate. Na današnji sveti večer naj ti pove, kako zelo nate mislim. Tudi ti malo misli name, ne pozabi me in ohrani ljubezno do svoje mamice!«

Za malim razglabljujočim čelom se je odigral miselni proces: Če je mamica to punčko poslala za božično darilo — božič je vendar še celo večnost daleč, zdaj smo šele v juniju in mamica je odšla v maju — potem to pomeni, da se še za božič ne misli vrniti, potem to pomeni, da je vse upanje, vse koprnenje zaman...

Mož ni več poskušal otroku vzeti list iz rok, nobene besede ni rekel, ni iskal tolažilnih besed. Vdal se je v neizprosno usodo.

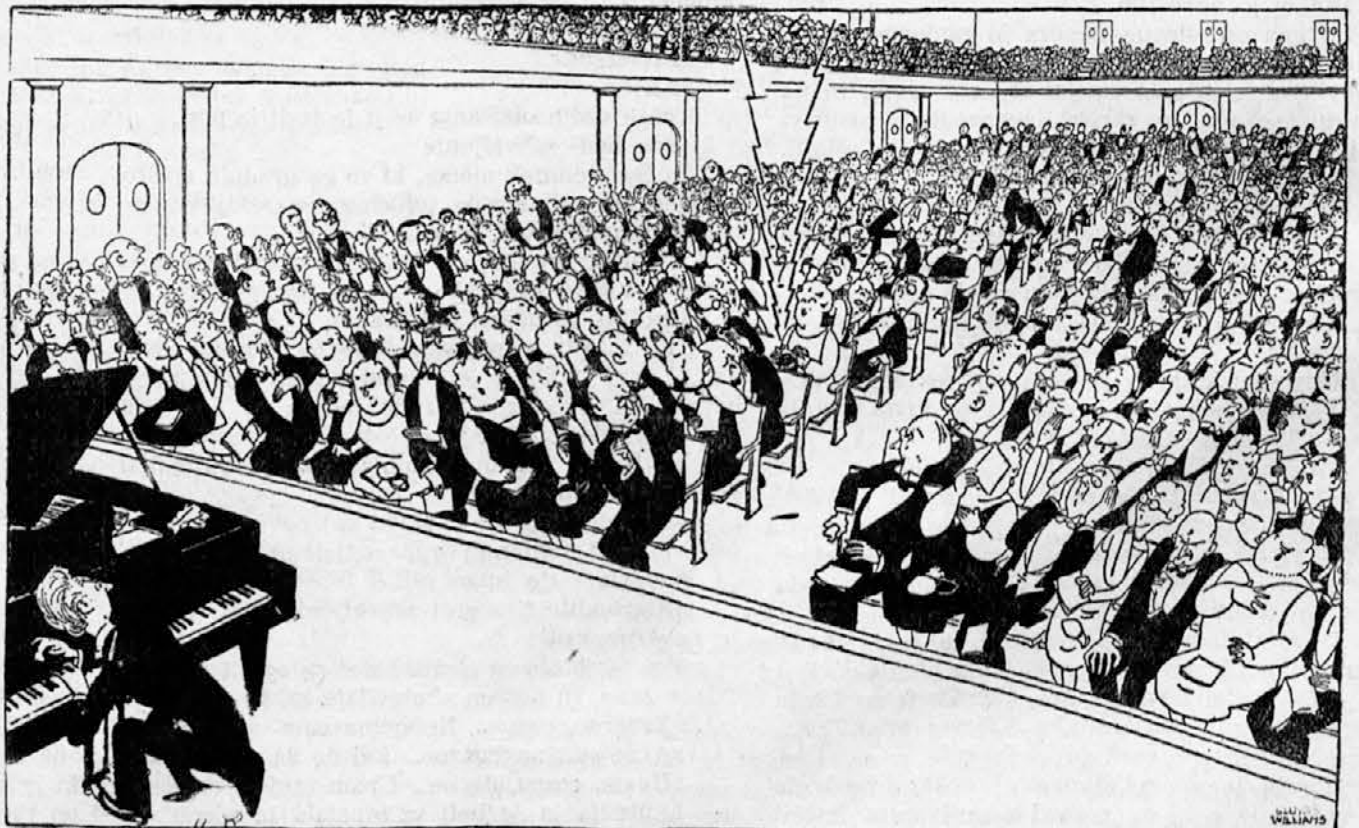
Najbrž bi bila ljubezna male Jelke prav tako šla svojo prirodno pot, če bi bila veriga teh razočaranj prišla ali ne. Toda ne da se tajiti, da bi bila duševna napetost, ki bi jo bili prinesli pričakovanje, veselje in izpolnitev, nemara okrepla odporne sile mladega organizma. Vsaj usmiljenke so tako govorile; morale so nekako zvedeti, kaj se dogaja v otrokovi duši. Oče je dobil dovoljenje, da sme časih ostati tudi po sprejemnih urah pri otroku. Tako je prišlo, da se je nekoč srečal z zdravnikom, ki je popoldne pregledoval bolnike. Zdravnik ga je spremil ven in mu povedal da je slišal, kako otrok neizrekljivo hrepeni po materi. Če bi on, oče, hotel ženi sporočiti, naj kmalu pride, zakaj konec se bliža. Mož se je zravnal in mrzla, odklonilna črta se je zarezala v njegov obraz: »Ne vem, kje je moja žena!« Zdravnik je nekaj zamrmral v opravičilo.

In tako je prišlo, da je mala Jelka umrla, ne da bi se ji bila izpolnila velika želja, da je umrla, osamela z zmrzlim srcem, ker si je tudi oče, ki je hotel v svojem sočutju postaviti most med njo in njeno materjo, izpodkopal mesto v njenem srcu...

Več mesecev po otrokovi smrti je nekoč prišla usmiljenka s tujo in lepo napravljeno damo v bolniško dvorano. Peljala jo je k neki postelji in rekla: »Tu je ležala mala Jelka!«

(Nadaljevanje na 11. strani.)

Višek netaktnosti

Incident pri koncertu velikega pianista Razbyjaca. Povzročila ga je neka dama, ko je zaprla svojo torbico. (Times)

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

62. nadaljevanje

Vstal je in dodal:

»Še poslednjo besedo, Visokost: mislim, da veste, da je današnji dan že eden od teh treh...«

»Vem... Zdaj me pa zapustite, gospod. Napravili ste mi prav tolikšno uslugo, kakor sem jo jaz vam. Prosti ste.«

Gvido Gennaro se je še poslednjič priklonil in šel.

Čitatelji so zapazili, da je policijski šef ves čas imenoval Rolanda „Visokost“.

Opazili so tudi, da je dvakrat ali trikrat malone odkrito namignil, da bo Roland nekega dne še dož in da bi ga v tem primeru prosil za mesto velikega inkvizitorja.

Toda Roland je ostal neprodiren.

Ko je bil zunaj, si je Gvido Gennaro po stari navadi energično pomel roke, godrnjaje sam pri sebi:

»Poplašal sem mu svoj dolg. Od danes je on moj dolжник. Mislim, da nisem slabo napravil. Kaj se bo zgodilo? Zarotniki ne slutijo nevarnosti, ki jih obdaja. Dož je določil dan svečane poroke z Adrijo. Tisti dan naj zarota poče. Dotlej se pa tudi jaz odločim. Če se potek dogodkov obrne proti Candianu, izdam zaroto in dam hkratu Candiana zgrabiti. Tisti mah sem veliki inkvizitor. Če se pa stvari razvijejo v Candianovo korist, pustim zarotnike, ki očitno ničesar ne slutijo, pri miru. In tedaj me bo Roland Candiano kot dož postavil za velikega inkvizitorja. Skratka, naj bo dož Foscari ali Candiano, moja zmaga je gotova. Ni bilo slabo, gospod Gennaro, bodoči beneški veliki inkvizitor!...«

Pri cerkvenih vratih je policijski šef pomignil nekemu človeku.

Ta človek je bil eden izmed njegovih tajnih agentov.

»Nekdo je v cerkvi,« je rekel Gennaro.

»Videl sem ga, ekscalena.«

»Ali ste ga spoznali?«

»Ne.«

»Prepovem vam, da bi ga poznali.«

»Kaj naj torej naredim?«

»Enostavno pojdite za njim, in glejte, da ga niti za trenutek ne spustite iz oči, drevi mi boste pa poročali, kaj bo napravil.«

»Razumem, ekscalena.«

»Če bi imel ta človek s kom prepir...«

»S kom na primer?«

»S katerim mladim gospodom, denimo z Grimanijevim sinom. Če pride torej do takega prepira in če bi eden ali drugi obležal mrtev, vam ni treba več paziti nanj, temveč me nemudoma obvestite.«

»Razumem, ekscalena!«

Gvido Gennaro je šel. Tajni agent se je postavil pred cerkvena vrata in čakal odhoda „nekoga“ s tisto neizmerno potrpežljivostjo, ki odlikuje birače vseh časov in vseh dežel...

Ko je prišel Gvido Gennaro domov, ga je tam že čakal Bembov odposlanec in ga prosil, naj pride v škofovo palačo, češ da je ponoči vdrla v palačo tolpa razbojnikov.

»Lepo!« si je dejal policijski šef, »znajmi železni krog, ki sem o njem govoril bodočemu beneškemu dožu, se je za en zob zožil!«

Nato se je hlastno preoblekel in odhitel proti Bembovi palači.

Čitatelji so razgovoru med njima prisostvovali. Bembo je skušal s svojim nastopom dokazati, da nima nikakega poželjenja zapustiti Benetke, Gvido Gennaro je pa skušal vplivati na škofovega duhá, hoteč odkriti drobno resnico v vzklilih, ki bi mu ušli.

Videli smo, da se je obema posrečilo:

Bembu je uspelo oditi iz palače, ne da bi ga bil kdo videl.

In policijski šef je dobil poslednjo gotovost, da je Roland Candiano Bembo obsodil.

Nejasna je ostala samo še ena točka:

Zakaj ni Roland še škofa zapletel v to široko razpredeno zaroto, ki je bila kakor žareča peč, v kateri je koval svojo strahotno osvelo?

XV

Pod Mostom vzdihov

Ko je Roland odhajal iz cerkve, ni opazil birača, ki ga je Gennaro postavil pred vrata. Verjetno je sicer, da se tudi tedaj, če bi ga bil opazil, ne bi bil zmenil zanj. Bil je v takem duhovnem razpoloženju, ko izgube tudi resni dogodki ves pomen in se vse človekove misli združijo v enem samem dogodku.

In ta dogodek, ta veliki dogodek, ta edini dogodek v Rolandovi duši, je bilo njegovo nerazumljivo razburjenje spričo nevarnosti, ki je grozila Leonori.

Rekli smo, da je nevarnost sama stopila v Rolandovih mislih v ozadje. Kar ga je čudilo in se mu je zdelo tako izredno pomembno, je bilo to, da ga je stvar tako zelo vznemirila. V bistvu je bilo to neovrgljiv dokaz, da je njegova ljubezen do Leonore ostala enaka kakor je bila takrat, ko mu je bila še zaročnica, ko so ju imenovali beneška ljubimca, ko je zahajal na Olivolski vrt in pozneje, ko mu je na dnu temnice prihajalo Leonorino ime na ustnice kakor obupna molitev. Ni je ljubil bolj. Ni je ljubil manj. Ljubil jo je, to je vse.

Takrat je Roland morda prvič v življenju spoznal, da je ta ljubezen nekaj absolutnega, dokončnega, že od prvega trenutka neizpremenljivega; imel je občutek, da gori v njem čustvo, neodvisno od volje in razuma; in ob misli, da nosi v sebi nekaj, kar je močnejše od njega, se mu je skoraj zvrtilo v glavi.

Po vsem prestanem trpljenju je zdaj šele spoznal, da živi samo še zato, ker tudi Leonora živi.

Če bi ona umrla, bi tudi on umrl.

In ker ona živi, živi tudi on.

Naj jo je preziral in mrzil: njegov največji občutek, ki ga je bilo skoraj strah, je bil, da je njegovo življenje neločljivo zvezano z njenim.

Od tega trenutka je vse drugo tisti dan stopilo v ozadje.

Zanj ni bilo, ni moglo biti drugega vprašanja kakor to, kako bo rešil Leonoro.

V duhu je videl Grimanija, kako se plazil k Leonori; videl ga je, kako se njegova roka spušča nanjo; videl je Leonoro zlekajeno, mrliško blede in odrevenelo, kako se mu še v smrti smehlja... In ta prizor ga je navdal s tolikšno bolečino, da bolj ne bi mogel trpeti, tudi če bi bila Leonora res mrtva.

Tisti dan je bil eden izmed najstrašnejših, kar jih je doživel, če izvzamemo tistega, ko je dognal Leonorino izdajstvo — ali vsaj tisto, kar je imel za izdajstvo.

Kako ga je mogel prestatati?

Ves dan je begal po Benetkah, žrtev razkrajajoče ga misli, ki ga je vsega obvladovala. Toliko je gotovo, da so ga tisti dan videli blizu Altierijeve palače, in birač, ki mu ga je Gennaro obesil na pete, ga je zagledal proti petim popoldne v bližini Grimanijeve palače, kjer je dolgo hodil gor in dol.

Za naše nagrade

je še malo časa. Poravnajte čim prej morebitni zaostanek in obnovite naročnino za 1. četrtilje 1933, ter pošljite rešeno skriovalnico. — Kakor smo obširneje utemeljili v 50. številki, smo rok za skriovalnico in obnovo naročnine podaljšali do prvih dni februarja. Zato takoj pošljite naročnino, če je še niste, da si pridobite pravico do tekmovanja.

Pod večer ga srečamo nedaleč od Mosta vzdihov. Njegov duh, ki je umel dogodke bistro razčleniti v osnovne sestavine, je Rolandu velel, da mora tamkaj biti torišče njegovih operacij, da se tam pripravlja drama, o kateri mu je Gennaro govoril.

Obraz si je pokril s črno naličnico in tako je nepremično čakal kraj gondole.

Na desni so se širila nabrežja Velikega kanala s trgov sv. Marka.

Na njegovi levici, onkraj doževe palače, se je risala mračna silueta Mosta vzdihov.

Zdajci je zagledal, kako vesla proti njemu majhen čoln. V njem je bil samo en mož. Ob pogledu nanj je Roland vztrepetal. Spoznal ga je bil tisti mah. Bil je Grimani.

Čoln je zavesljal mimo njega in se skrilo malo pred mostom. Tema je bilo tam; sence so se zgrinjale na vode, sence beneških ječ, doževe palače in Mosta vzdihov.

Grimanijev čoln se je ustavil kraj temniških zidov.

Mož v njem se je skrilo v temo senc, da ga nihče ni mogel odkriti.

Toda Roland ga je videl! Njegove plamenče oči so se obesile nanj in ga niso več izpustile.

Tako je minilo nekaj minut.

Zdajci je Roland zaslišal pljuskanje vode, kakor če se vesla upirajo v vodo.

Naglo je pogledal proti trgu sv. Marka, in uzrl čoln, ki je počasi, skoraj malomarno vozil proti Mostu vzdihov.

To pot Rolanda ni stresel drget.

Le kri mu je zalila oči, in v obraz, ki je bil še malo prej mrliško blede, je šinila lahna rdečica.

Potem so mu roke komaj vidno vztrepetale in kri mu je spet izginila z obraza. Gondola se je počasi bližala; veslal jo je mož, ki je stal na prednjem koncu čolna.

Zadaj je sedela Leonora.

Glavo je imela ogrnjeno s črno ruto, ramena pokrita s plaščem; tako se je prepuščala zibanjem valov.

Po kaj je prihajala sem?

Zakaj si je za svoje edine izlete vselej izbrala Most vzdihov?

Ali je prihajala sem razmišljat, obujat kesanje ali pa po nove upe in nade?

Kdo vel! Morda je hotela slišati vzdihove jetnikov, ki so časih skalili tišino teh mračnih zidov...

Morda je hotela videti, kako je on trpel...

Ko je Roland zagledal Leonoro, je začutil tisto nepopisno razburjenje, ki odreveni ude in potegne vso kri iz možganov.

Toda s silnim naporom volje je slabost pregnal.

In ko je bila gondola le še nekaj sežnjev od njega, je presekala vrv, s katero je bil njegov čoln privezan k nabrežju, in se uprl v vesli.

Tako je Rolandova gondola pristala tik zraven Leonorine.

Leonora ga je zagledala...

Spoznala ga je.

Nemo, brez moči, na robu omedlevice, je čakala, kaj se bo zgodilo.

Bila je za oba sekunda polna blaženstva in groze.

In tudi to pot si kljub ljubezni, ki ju je vlekla drugega k drugemu, kljub pogledom njunih oči, ki so se stapljale v podzavesten objem, nista rekla ničesar, kar je trepetalo v njunih dušah.

Roland je z vsem naporom svoje volje zadušil krik ljubezni in bolesti, ki se mu je trgal iz grla.

Bilo je čudež, da je bil v tem trenutku sploh zmožen besede... da je mogel reči z mrzlim glasom, ki je njega samega osupil:

»Bežite... vrnite se v svojo palačo... In ne pokažite se za nič na svetu v Benetkah preden ne mine mesec dni...«

Ali ga je Leonora čula?

Čula je njegov glas.

Toda ali je razumela zmisel njegovih besed? Težko.

Gotovo je le to, da se je Leonorina gondola naglo obrnila in z vso naglico odplula proti Altierijevi palači.

Zakaj čolnar je bil čul!

Tudi on je spoznal Rolanda Candiana. In to nepričakovano svarilo ga je presunilo, da je vztrepetal po vsem životu.

Ta čolnar je ošinil Rolanda s čudnim pogledom strahu, hvaležnosti in sočutja.

In že je z vso silo odveslal nazaj proti Altierijevi palači.

Če Roland ne bi bil tako srepro upiral oči samo v Leonoro, če bi bil le mimogrede pogledal tega čolnarja, bi bil v njem spoznal Dandola, Leonorinega očeta.

Gondola je izginila.

Rolandove prsi so se napele, iz grla se mu je utrgalo hropenje, in njegove roke, ki so se širile proti tisti, ki jo je ljubil, so onemogle omahnile.

Prihodnji trenutek se je njegov pogled mehancično obrnil proti Mostu vzdihov in mrkim zidovom temnic; tam je razločil Grimanijev čoln.

Brez pomišljanja je odveslal proti njemu in ga dosegel v nekaj zamahih vesel. Grimani je začudeno gledal čoln, ki se mu je bližal; en sam mož je sedel v njem, in še ta ni bil čolnar. Prvi mah si je dejal, da je to pač eden izmed tistih samotnih izprehajalcev, ki se časih kladijo okoli ječ; tudi groza ima svojo mikavnost.

Zaveslal je torej svoj čoln čisto k zidu, ki je bil že ves plesniv od solitra, in se zgrabil za železno kljuko, hoteč pustiti samotnega potnika mimo. Prizora, ki mu je bil malo prej priča, ni razumel. Videl je samo, kako prihaja Leonorin čoln, in kako se je potem nenadno obrnil in spet odveslal.

»Pa drugič,« je zamrmral sam pri sebi.

Toda ko je zagledal Rolandov čoln, ki se je ustavil kraj njegovega, je vstal v njem nedoločen občutek neznane nevarnosti.

»Hej!« je zavpil, »vozite drugam!«

Namestu odgovora je Roland zamrmral:

»Benetke in sveti Mark.«

To je bilo najnovejše geslo zarotnikov.

Grimani se je pomiril.

Roland je skočil v Grimanijev čoln in odrinil z nogo svojo gondolo, da je splavala na sredo kanala.

Nato je privezal čoln za železno kljuko, za katero se je bil malo prej Grimani zgrabil.

Potem je sedel in mirno dejal:

»Izvolite sesti, gospod Grimani, pogovoriti se morava.«

Grimani je brez posebnega začudenja opazoval vse te priprave, prepričan, da ima opravka s katerim zarotnikom.

Po Rolandovih besedah se je vsedel njemu nasproti na klop in vprašal:

»Kdo ste, gospod?«

Roland je snel krinko in Grimani je vztrepetal od strahu: moža, ki mu je bil pravkar povedal geslo, še nikoli ni videl med zarotniki. Toda zarota je bila že tako razpredena po Benetkah, da se mu med tolikimi domnevanji, ki so tisti trenutek izpreletele njegove možgane, ni zdelo najbolj neverjetno, da mu je tega moža poslal kateri izmed voditeljev.

»Gospod,« je dejal z mirnim glasom, »vaš obraz vidim, in tudi to vidim, da ga ne poznam; pa vendar ste povedali geslo...«

»Kar vam je dokaz, da spadam med zarotnike?«

Grimani se je priklonil, toda iz previdnosti je rajši molčal.

»Pa ste v zmoti,« je povzel Roland, »ker ne kujem zarote in nisem eden izmed vaših. Če sem rabil geslo, dogovorjeno v kriptah sv. Marka, se je to zgodilo zato, da se vam lahko v miru približam, ker moram z vami govoriti.«

Grimani je prebledel. Kletvica se mu je izvila iz ust. Kakor bi trenil, je bil na nogah, in v roki se mu je zabliskalo bodalo. Toda utegnil ni napraviti niti ene kretnje, ko ga je Ro-

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna **JOS. REICH**
L J U B L J A N A

land s tisto gibčnostjo, s tisto nečloveško silo, ki si jo je pridobil s trdim življenjem v gorah ali še bolj z večletnim vrtnjem kamenitega zidu v beneški temnici, popadel za zapestje. Grimani je zarjul od onemoglega gneva in izpustil orožje.

Roland je bodalo pobral in ga ponudil Grimaniju.

Le-ta ga je, bebast od začudenja, vzel in zajecjal:

»Kaj hočete prav za prav?«

»Tako izveste, če me boste nekaj minut v miru poslušali. Toda sedite, prosim vas, drugače boste še čoln prevrnili.«

Grimani je ukročen ubogal.

»Poslušam vas,« je dejal.

»Vidim, gospod,« je povzel Roland, »da me ne poznate. Treba je tedaj, da izveste, kdo sem. Ali vam je še v spominu neki večer pri kurtizani Imperiji, ko ste opsovali pisarja Aretina in vas je neki lakej vrgel ven?«

Grimani je zaškrtal z zobmi.

»Vidim, da se spominjate,« je nadaljeval Roland. »Od takrat ste se že trikrat hoteli maščevati nad ubogim Aretinom, meneč, da je bil on tisti, ki vas je dal postaviti pred vrata. In vselej se je po usodnem naključju vaša osveta ravno poslednji trenutek izjalovila.«

Grimani je odrevenel in ves v grozi uprl v neznanca, ki mu je tako govoril, togoten in hkratu radoveden pogled.

»Gospod,« je nadaljeval Roland, »jaz sem bil tisti, ki sem izjalovil vašo osvetlo. Jaz sem bil tisti, ki sem se postavil med vas in Pietra Aretina. Jaz nisem hotel, da bi pesnik po nedolžnem trpel. Po nedolžnem, pravim, zakaj na moj ukaz in ne na njegovega so vas zgrabili in vrgli ven vpricho vaših prijateljev.«

»Smrt in pekllo!« je zarjul Grimani. »Kdo, hudiča pa si?«

»Tako izveste... Ali ni bil vaš oče, stari Grimani, leta 1509 član Sveta desetorice?«

Grimani se je silovito stresel, in neki drget, oznanjevalec neumljivega strahu, mu je zgomazal po koži.

K 50 letnici smeti skladatelja Riharda Wagnerja

(13. februarja 1933)

Matilda Wesendank

ki ji je umetnik posvetil svojo opero „Tristan in Izoldo“

»Ali ni bil vaš oče,« je nadaljeval Roland, »eden izmed tistih, ki so dali staremu Candianu iztekniti oči?... Povedati vam hočem stvar, ki je še ne poznate. Starega slepega doža so pustili na cesti in je moral šest let živeti od miloščine, to se pravi, v najhujši bedi, ki si jo more človeško bitje predstavljati. In zdaj čujete vi, ki ste sin enega izmed sodnikov, da sem jaz sin obsojenca...«

»Roland Candiano!« je zarenčal Grimani.

»Da,« je potrdil Roland, in njegov trdi in neusmiljeni glas se je zdel, da je njegovega nasprotnika zamajal kakor zamaje orkan drevo.

»Da, Roland Candiano... Vaš oče je napravil strahopetno podlost, zakaj dobro je vedel, da ni moj oče ničesar zagrešil zoper postave. Stari Grimani je obsodil starega Candiana kot dober oče; zakaj če je zagrešil to strahovito podlost, je to storil zato, da v a m zagotovi bodočnost. In ta bodočnost vam je bila res zagotovljena: med tem ko ste svobodni in brez skrbi izprehajali v družbi lepih žensk svojo mladost od Rialta do Lida, sem jaz na dnu teh temnic vzdihoval in se izpraševal, kakšen zločin sem zagrešil... ječal sem... kakor ječe glasovi, ki jih slišite ta trenutek.«

In res so se takrat začuli pridušeni vzdih, ki so prihajali pod Most vzdihov kakor piš človeške bolesi.

»Potrpljenje!« je vzkliknil Roland in iztegnil roko proti zidovom, pokritim s solitrom, »potrpljenje, ura odrešitve je blizu... potrpljenje, obsojenci, bratje moji!...«

Grimani je v brezupnem strahu, grabeč se z rokami ob rob čolna, poslušal ta glas, ki se mu je zdel kakor strahotni glas genija svobode.

Roland se je s silo ukrotil.

»Gospod,« je povzel z mirnejšim glasom, »sinovi niso odgovorni za zločine očetov. Vaš oče je mrtev in ne vem, ali ni v poslednji minuti poplačal svojega zločina z mislijo groze in kesanja. Če sem vas torej spomnil te prošlosti, ki ostane zarezana v vse moje življenje, se je zgodilo zato, ker sem vam hotel pokazati, da imam pravico poseči v vaše življenje in se postaviti med vas in tiste, ki jih hočete ubiti.«

Grimani se je bil med tem docela pomiril. Od vseh Rolandovih besed sta mu ostali v spominu le dve bistveni točki. Prvič: Roland Candiano ima navzlic svojim poslednjim besedam proti njemu tehtne razloge za sovraštvo, in drugič, še važnejše: Roland očitno ve za zaroto. Iz obeh razlogov je skrajno nevaren.

Grimani je bil mož poguma in hladnokrvnosti.

Ko ga je prvo razburjenje minilo, so se vse njegove misli združile v eno edino: Rolanda Candiana mora ubiti.

Ubiti ga, oprežno, na en mah, ne pusteč mu časa za obrambo, zakaj drugače — malo prej je imel priložnost to izkusiti — bi se boj končal s Candianovo zmago.

»Gospod,« je dejal mrzlo, »hotel ste z menoj govoriti. Kakor vidite, vas potrpežljivo poslušam in čakam, da mi poveste, kaj bi radi od mene.«

Roland je namenoma preslišal porog v njegovih besedah.

»Prišel sem,« je mrzlo odgovoril, »da vam dam na izbero življenje ali smrt.«

Grimani je vztrepetal.

Spoznal je, da visi ta trenutek res med življenjem in smrtjo in da je treba Rolandu le s prstom migniti, pa bi padel v smrt ali življenje.

»Tole vam predlagam,« je povzel Roland, »zakaj, nikakega sovraštva ne čutim zoper vas. Še tale trenutek boste zapustili Benetke in se ne boste vrnili prej kakor čez mesec dni. Pristanete?«

»Lahko bi rekel, da pristanem, sam pri sebi pa bi sklenil ostati!«

Roland se je nasmehnil:

»Zastran tega bodite brez skrbi; če se odločite oditi, vam bom dokazal, kako nujno je potrebno, da se svoji besedi ne izneverite.«

»Ali mi vsaj dovolite vprašanje,« je povzel Grimani, »zakaj naj zapustim Benetke v trenutku, ko mi je toliko do tega, da ostanem tu?«

Triki in prevare na platnu

Izza kulis filmske tehnike

Pravljinega carstva filma danes nič več ne vladajo milijonarji: filmske družbe so obubožale, banke, ki so jim denar posojale, propadle, ravnatelji varčujejo, kjer le morejo. Če so pred desetimi leti hoteli napraviti film, ki se odigrava v puščavi, so poslali igralce, režiserski štab in tehnike za mesec dni v Tunis; če se je film odigraval na Kitajskem, je ves ansambl odpotoval na Kitajsko; če se je dejanje godilo v Grenlandiji, pa v Grenlandijo. Denarja je bilo takrat dovolj, in režiserji so si radi na troške družbe malo ogledali svet. Ekspedicija na Kitajsko, v Afriko ali Avstralijo pride danes iz finančnih razlogov le prav redko v poštev. Zvočne aparature ni tako lahko vzeti s seboj v pragozd, sedanja kamera je mnogo preveč komplicirana in najmanjši stranski šum pokvari ves prizor. Za filmske tehnike sta nastala torej dva velika problema: kako bi postali neodvisni od krajinskega ozadja za film, in kako bi se ognili nerodnim in težavnim zvočnim snemanjem na prostem.

Razkrinkani Harold Lloyd

Ameriški komik Harold Lloyd je že pred več leti izumil zelo preprost trik, da lahko še tako nevarne prizore napravi v varnem zavetju svojega ateljeja. Malone v vsakem Lloydovem filmu pride prizor, ki se odigrava na tramovju donebnic. Komik se groteskno zvija na jeklenem ogrodju rastočega nebotičnika, spodaj pod njim pa hite po cesti ljudje, majhni ko mravlje, švigajo avtomobili in vozovi. Še tako spreten

akrobat ne bi mogel igrati teh prizorov na železnih traverzah nove stavbe; zakaj razen akrobacije je potrebna tudi igra, ki jo je po večini treba prikazati v velesnetjih, za igro je pa neobhodno potrebna koncentracija igralca.

Nu, vratolomne nebotičniške slike Harolda Lloyda so v resnici prava igrača. Harold Lloyd pošlje enostavno operaterja na donebnico in mu zapove, da napravi slike ozadja, sliko vrvenja na cesti in oblakov na nebu. V ateljeju je pa pripravljena za dva metra visokim, nalašč v ta namen izdelanim ogrodjem donebnice velika plošča iz mlečnega stekla, na katero se projicira slika ozadja. Spredaj se pa zvija Harold Lloyd nad zijočim prepadom in pod nebom, pokritim z oblaki. Tako si lahko v popolnem miru izmišlja šale in groteske, lahko preizkuša in ponavlja snetja, kolikor le hoče, nobena nevarnost mu ne grozi; gledalcu

pa gomazi po hrbtu, kadar gleda v kinu te vratolomne prizore. Prevarena je tako popolna, da občinstvo pri slehernem krivem koraku, pri slednjem komikovem nespretnem prijemu od strahu zakriči.

»Tarzan« ostane v Hollywoodu

Ta postopek se da porabiti tudi pri prizorih, kjer postavijo gledalce pred ozadje eksotičnih krajev. Tako so se na primer v »Tarzanu« beli igralci, ki so igrali v Hollywoodu, razgovarjali s črnici, ki so jih fotografirali v Afriki; slike črncev so projicirali na ozadje, beli igralci so pa stali pred to filmsko sliko, ki so

jo obenem z njimi še enkrat filmali. Pri teh trikih je največ odvisno od tega, ali so igralci dobro osvetljeni; če bi kdaj padla senca katerega igralca na ploščo mlečnega stekla, bi trik prišel na dan. Kadar sedi igralec v železniškem vagonu in občuduje pokrajino, občuduje po navadi v resnici samo film, ki so ga napravili pri snemanju tega prizora in ga zdaj vrte pred njim. Če je trik dobro napravljen, ga še strokovnjak komaj prepozna; če je pa slabo narejen, se projicirano in zato ploskovno ozadje vidno loči od živega, telesnega ospredja. Toda pri še tako spretnem osvetljenju ni mogoče vtiska ploskovnosti, ki ga napravi v drugo projicirana filmska slika, čisto zabrisati.

Trik v filmu Grete Garbo

Inženjer Dunnig je izumil nov postopek, po katerem se doseže isti učinek z drugimi sredstvi. Po njegovem se slika ozadja ne projicira na platno ali na stekleno ploščo, temveč se odvija pozitivna slika filmanega ozadja za objektivom kamere. Negativni trak, na katerem se sname ta film, reproducira potem sliko ozadja, kakor jo dobi od filmskega pozitivna, hkrati pa tudi sliko igralcev in stvari, ki so v ateljeju.

Vzemimo tale primer: Napraviti je treba prizor, v katerem se dva zaljubljenca prepevaje peljeta v avtu po cesti. Snemanje na prostem ni mogoče, ker moti brnenje motorja, vrhu tega bi pa vožnja v naravo delavo filma zavlekla. Zato pošljejo ven samo operaterja, ki pokrajino nemo filma. V ateljeju pa stoji drugi avtomobil pred črnim ozadjem. Igralca sedita in pojeta v tem avtu,

ki ga delavec zibljejo in premikajo, da zbuzja vtisk, kakor bi vozil. Istovčasno s snemanjem teh igralcev teče skozi kamero na prostem posneti nemi film; na negativu se torej vidijo oba igralca v avtu in za njima mimo hiteča pokrajina.

Po tem sistemu so filmali v filmu »Ana Christie« (Greta Garbo) prizore, v katerih plove ladja mimo newyorških nebotičnikov. Po tem postopku delajo danes domala vsa zunanja snetja, v katerih se vidi veleslika govorečega ali pojčnega igralca. Kajti pri velesnetjih ni moči »sinhronizirati«, ni moči glasu ločiti od slike; tudi če bi bila sinhronizacija še tako popolna, bi gledalec opazil, da se glasovi in gibi ust ne skladajo. Če bi pa hoteli napraviti take zvočne slike v prosti naravi — v tem primeru bi bila sinhronizacija nepotrebna — bi stranski glasovi, kakor smo že gori povedali, pokvarili ves prizor.

»Sinhronizacija«

Sinhronizirati se pravi posebej filmati zvočno stranin posebej optično stran filma, in potem oboje združiti v celoto. S to ločitvijo in poznejšo združitvijo zvočne in slikovne strani filma lahko pretvorimo tudi nekdanje neme filme v zvočne, vrhu tega pa lahko napravimo tudi prizore, ki sicer sploh ne bi bili mogoči. Tako vidimo n. pr. v nekem filmu pevko, kako poje najtežje kolorature, med tem ko jo statisti, ki igrajo navdušeno občinstvo, suvajo in premetavajo sem in tja. Čisto nemogoče je, da bi katera pevka na svetu, ki bi jo tako suvali z vseh strani, zmogla poleg te akrobacije še kaj prida petje. Ta prizor so najprej filmali nemo in šele potem dodali posebej posneto petje.

Ta trik bi lahko porabili za celo vrsto grotesknih domislekov in prizorov. Tako n. pr. bi bila igrača napraviti, da ima stariček vekajoči glas dojenčka, otrok bas odraslega moža, mož ženski sopran; tu se odpira filmski tehniki novo, še neobdelano polje udejstvovanja. Doslej je te možnosti zvočni film izbral samo v groteskah, kjer nastopa miška »Micky«. Narisane živali v teh trikiranih filmih muzicirajo, govore in pojó — glas pa dá tem živalim seveda človek.

Zveneča pisava

Pri filmanju pusti zvok na filmskem traku »zvočno sliko«, sestavljeno iz svetlih in temnih, kratkih in dolgih črt; tako se zvok izpremeni v risbo. Pri predvajanju filma izpremeni aparaturna risbo spet nazaj v zvok.

Monakovski tehnik Rudolf Pfenniger je pa prišel na misel, da bi se dala zvočna risba dobiti ne samo s snemanjem živega zvoka, nego tudi kar z risbo samo. Tudi taka risba, ki je ne napravimo s filmanjem živega zvoka, povzroči pri predvajanju filmskega traku zvočni efekt. Torej se dá glasba neposredno risati, skladba se dá tudi brez uporabe glasbil samo z narisanim prenosom not na filmski trak spraviti v zvočnem filmu do veljave. Narišemo pa lahko tudi take glasovne, ki jih naša glasbila ne poznajo; glasovno lestvico lahko razširimo navzgor in navzdol in s tem ustvarimo čisto nove glasovne skale.

Pfennigerjev izum, imenovan »zveneča pisava«, je posebno pomemben za glasbeno ilustriranje risanih trikiranih filmov in za vse mogoče vrste pošastnih in strahotnih zvočnih filmov. Poslej bo torej mogoče brez vsakega aparata napraviti čudne glasove, kakor si jih predstavljamo, da straše na starih gradovih; te glasove bo tehnik enostavno narisal na filmski trak. △

Življenjepisi

Sibila Schmitz se je rodila 2. decembra v mestu Düren na Vestfalskem. Odkril jo je režiser Teodor Dreyer, ko je delal poskusne posnetke za nemško-francoski zvočni film »Vampir«. Ta mlada igralka je žela tistikrat veliko priznanje. Zaradi tega jo je Dreyer angažiral za glavno vlogo največjega lanskega filmskega dela Ufe, »F.P.1 ne odgovarja«, ki smo ga pred kratkim videli in slišali v Ljubljani. Vsebina je posneta po znamenitem delu iz Scherlove založbe. Film ponazarja veliki tehnični problem gradnje umetnih otokov v Atlantskem oceanu, ki bi naj bili pristajališča prekomorskega letalskega prometa. *

Katica Nagy se je rodila dne 4. aprila bančnemu ravnatelju v Subotici; torej je naša domačinka. Sprva je hotela postati slikarica ali pa pisateljica. Pri tem se je pa izkazalo, da ima prav za prav izrazit igralski talent. V Budimpešti je obiskovala filmsko šolo, od koder se je kesneje preselila v Berlin. Celo leto se je zaman trudila, da bi jo pri filmu upoštevali. Šele pri Deuligu so ji ustregli z večjo vlogo v filmu »Možje pred zakonom«. Njen najbolj-

ši nemi film je »Die Draufgängerin«. Katica Nagy ni nikoli igrala v gledališču, pa se je vendar upala nastopiti v zvočnem filmu »Oni drugi« kot partnerica Frica Kortnerja. Ko je dosegla uspeh tudi v Mayevem filmu »Veličanstvo ljubezen«, se je pogodila Ufa z njo. V največjih in najboljših Ufinih filmih kakor »Moja žena hohštaperka«, »Ronny«, »Zmagovalec« in »Visočanstvo zapoveduje«, je igrala glavno žensko vlogo v nemški in deloma tudi francoski verziji. Njena najnovejša filma sta »Najlepša pustolovščina« in »Jaz poudnevi, ti ponoči«. — Katica Nagy je prav gotovo najbolj nadarjena in vsestransko uporabna igralka pri Ufi. *

J. M.: Igralcu Timu McCoyu pišite angleški in sicer na naslov: Metro Goldwyn Mayer Studio, Culver City, Hollywood, Cal. (USA).

Zelena vrata

Novela. — Napisal O. Henry

Red Stinson je bil pustolovska natura. Le redko je minil večer, ne da bi bil šel na lov za avanturami. In vselej je imel občutek, da ga velika, prava pustolovščina, dogodek njegovega življenja, še čaka.

Tudi ta večer je kolovratil po širokih novojorških cestah. Na vogalu je zbudila njegovo pozornost svetlobna reklama velikega zobotehniškega ateljeja. Velikanski zamorec v fantastični opravi, v ognjenordečem suk-njiču, rumenih hlačah in z vojaškim klobukom na glavi je razdeljeval mimo idočim tiskane vizitnice. Takšna reklama ni nič nevsakdanjega in Red je ponujene mu reklamne listke po navadi vrgel v prvo košaro za papir, ne da bi si jih bil ogledal. To pot mu je pa črnci vsilil vizitnico s tako pomembnim stiskom, da jo je nehote in proti svoji navadi obdržal v rokah. Nekaj korakov dalje je vizitnico prebral. Na eni strani je bila prazna, na drugi strani pa sta bili dve s črnilom napisani besedi: »Zelena vrata«.

Red se je začudeno ozrl okoli sebe in videl, da je neki pasant listek, ki mu ga je črnc stisnil v roko, spustil na tla. Red ga je pobral. Bila je vizitnica zobotehniškega, z imenom in naslovom in seznamom vseh mogočih specialnih naprav, ki jih njegov atelje premore.

Pustolovec je za trenutek postal. Zavil je okoli vogala in se pomešal med izprehajalce, tako da je v drugo prišel mimo črnca. Napravil se je kakor ga še nikoli ne bi bil videl, in z malomarno kretnjo vzel vizitnico, ki mu jo je črnc ponudil. Kakih deset korakov dalje se je ustavil in si listek ogledal: isti rokopis, isto črnilo, isti besedici: »Zelena vrata«.

Tri, štiri vizitnice so ležale na pločniku. Pobral jih je. Na vseh so bili ime, naslov in seznam zobotehniških specialnih naprav. Samo ena, samo njegova je imela dve skrivnostni besedici: »Zelena vrata«.

Še nikoli ni bilo treba, da bi ga bil moral duh pustolovščine dvakrat poklicati. To pot se je to zgodilo. Zdaj ni moglo biti zanj nič več dvomov ne obotavljanja. Obrnil se je in se oprezno vrnil na kraj, kjer je črnc razdeljeval listke. S primitivnim, barbarskim dostojanstvom je stal orjaški Afričan in z ljubeznjivim smehom postregel enim s svojimi listki, druge je pa pustil praznih rok, vmes je pa nekaj nerazumljivega momljaj. To pot Red ni več dobil vizitnice, in zdelo se mu je, kakor bi ga zamorec ošinil z globokim prezirom.

Ta mrzli pogled zaničevanja, ki ga je videl v črncvih očeh, ga je zadel kakor sunek z nožem. Pustolovec se je zbudil v njem.

Pozorno si je ogledal hišo, ob kateri je črnc slonel. Imela je pet nadstropij. V prvem je bila očitno velika trgovina s klobuki; v drugem nadstropju je bil zobotehniški atelje; šele gori v tretjem so utegnili biti, sodeč po zavesah na oknih, zasebna stanovanja. Z naglim korakom se je Red zaletel po stopnicah in se ustavil šele v tretjem nadstropju.

Polmračno vežo sta skromno razsvetljevali dve majhni plinski svetiljki. V svitu prve, bližje, je uzrl zelena vrata...

Za hip je neodločno obstal, nato je pa potrkal.

Kaj more biti za temi skrivnostnimi vrati? Prevejani sleparji, ki umejo na posebno spreten način loviti kralje? Zaljubljena lepota, ki bi hotela, da jo svet odkrije? Nevarnost, smrt, ljubezen? Razočaranje, porog, sreča? Kakšen bo odgovor na toli drzno trkanje na tuja vrata?

Šum korakov in nato so se vrata odprla. Na pragu se je prikazala deklica kakih osemnajstih let, čudno bledega obraza in komaj stoječa na nogah. Tako slabotna je bila, da se ji je, ko je izpustila kljuko, zvrtilo v glavi in bi bila skoraj padla na tla. Toda Red jo je še o pravem času prestregel in jo odpeljal k zofi. Nato je vrata zaprl in se razgledal po sobi, ki jo je razsvetljevala medla plinska svetiljka. Soba je bila prikupno opremljena, toda beda je gledala iz slednjega kota. Deklica je ležala nepremično kakor nezavestna. Redu se je posrečilo, da jo je spet obudil v življenje. Odprla je oči: sive oči z odkritim pogledom, majhen, ponosen nos, skodrani kostanjevi lasje — vse na njej se je zdelo Redu zasluženo in lepo plačilo za njegovo drzno početje. Le njen obraz je bil čudno otožen, ozek in bled. Deklica ga je mirno pogledala in se nasmehnila.

»Onesvestili ste se,« je dejal Red. »Kdo se ne bi na mojem mestu? Če človek že tri dni nima grizljaja v ustih!« je odvrnila deklica.

»O Bog!« je sočutno vzdihnil Red. »Počakajte malo, takoj se vrnem.« Stekel je po stopnicah in že čez nekaj minut je bil spet nazaj, obložen z vsemi mogočimi jedili: s sirovim maslom, kruhom, sirom, mrzlim mesom, mlekom in skodelico vročega čaja.

»Tako, zdaj bova malo jedla,« je dejal, vzel kozarec, nalil vanj mleka in potem vročega čaja, in naposled se je še sam vsedel za mizo in ji pomagal jesti. Dekličine oči so se zasvetile, barva ji je stopila v obraz, željno je jedla kakor izstradana žival. Ko se je nekoliko okrepčala, je začela sama od sebe pripovedovati svojo povest. Bila je ena tisočih zgodb, ki jih velemeščan že z dolgočasnostjo posluša: slabo plačana tovarniška delavka, večni odtegljaji od mezde, če je samo eno minuto zamudila, potem bolezen, izguba službe, izguba nade na novo, lakota do omedlevice in potem — trkanje na vrata.

V Redovih očeh je pa ta vsakdanja zgodba dobila sliko nečesa nenavadnega, enkratnega:

»O Bog, vse to ste morali doživeti?«

Bolha / Po resničnem dogodku

Nekje v južni Franciji je sedela na pošti priletna gospodična. Imela je grdo navado: odpirala je pisma in jih čitala. To so v mestu vsi vedeli. Toda v Franciji je že tako: vratar, telefon in pošta so svete ustanove, ki si jih človek ne sme privoščiti. Gospodična je torej čitala pisma in prizadajala s svojimi indiskretnostmi ljudem marsikatero brigo in skrb.

Tam blizu je pa imel lep grad neki francoski grof. Grofje so časih pametni, vsaj v Franciji. In ta grof je nekega dne tole napravil:

»Strašno je bilo!« je žalostno vzdihnila.

»Ali nimate prijateljev ali sorodnikov?«

»Ne, čisto sama sem.«

Zdajci so se dekličine oči pobesile in iz ust se ji je izvil vzdih.

»Zaspala sem,« je rekla. »Tako dobro se počutim.«

Red je vzel klobuk.

»Poslovil se bom. Pojdite zdaj lepo spat in jutri boste spet popolnoma zdravi.«

Prijela je roko, ki jo ji je ponudil.

»Lahko noč!«

Toda v njenih očeh je bilo vprašanje, tako odkrito, tako iskreno in nedolžno, da je kar sam odgovoril nanj:

»Jutri se spet vrnem, tako hitro se me ne boste odkrižali.«

Ko je bil že pri vratih, je plaho vprašala:

»Kaj vas je prav za prav pripekljalo k meni?«

Njegov pogled je začudeno in v strahu obstal na njenih ustnicah. Spomnil se je črnca in njegovih čudnih vizitk. In zdajci ga je prevzel neznan občutek bolesterne ljubosumnosti. Kako bi bilo, če bi zamorčevi listki prišli v druge roke? Zato je sklenil, da ji ne izda resnice.

»Neki moj znanec stanuje v tej hiši. Toda po pomoti sem potrkal pri vas.«

Poslednje, kar je Red videl, preden so se vrata zaprla, je bil usmev

sreče na dekličinih ustnicah. V veži se je pozorno razgledal: vsa vrata so bila zelena pleskana...

Začuden je stopil na ulico. Fantastično opravljene Afričan je stal še zmerom na svojem mestu. Red je stopil k njemu, z obema vizitkama v roki:

»Kaj naj pomenita ta listka, ki si mi ju stisnil v roko?«

Črnc se je široko zasmel od zadovoljstva.

»Tja čez cesto pogledajte, mister, tja...« in pokazal je s prstom na drugo stran. »Mislim, mister, da bo že prepozno.«

Redove oči so šle za zamorčevim prstom. Na drugi strani ceste je zagledal velik kino, in na pročelju pred njim veliko svetlobno reklamo za najnovejši film: »Zelena vrata«.

»Da, mister, imeniten film, ravnatelj mi je dal dolar, da razdelim nekaj njegovih reklamnih listkov ob enem z zobotehnikovi. Ali vam smem ponuditi še zobotehnikovo vizitko?«

V bližnjem baru si je Red naročil nekaj posebno močnega, opojnega, prepovedanega. Nato si je zapel suk-njič, si popravil klobuk in zagodrnjal pred se:

»Naj že bo kakor hoče, naj me je Bog ali pa hudič poslal k njej — vsekako je to najboljši lov v mojem pustolovskem življenju.«

Naši bralci pišejo

Vse v tej rubriki objavljene prispevke honoriramo po 20 Din. — Rokopisov ne vračamo.

Naši fantje pod komando alkohola

Najprej malo pojasnila: Pričujoči dogodek se je odigral v prešerni Gorenjski vasi M. in je resničen.

Slučajno sem nalezl na skupino 18 fantov, ko so ravno pripravljali šrango za ženina, da mu odkupijo dekle-nevesto. Po uvodnih ceremonijah se pogodijo, in ženin (bil je imovit posestnik) izroči fantom — 1000 Din kot odkupnino za nevesto. Fantje so bili seveda zelo vzradoščeni in so šli takoj v vaško krčmo, da zalijejo veselje. Imeli so seveda tudi harmonikarja, saj drugače ni misliti na dobro voljo. Ko se je zvečerilo, so si poiskali tudi 6 deklet, da ni bilo dolgočasje. Zjutraj ko jih gosliničar pokliče na račun, jim je od 1000 Din ostalo še reci in piši 118 Din. Seveda so soglasno sklenili še to spustiti po grlu. Še preden so se razšli, se je raznesla grozna vest, da sta pod fantovskim simbolom »kolom in nožem« ostala dva fanta težko ranjena, ki jima bližnji zdravnik ni vedel več pomoči, in so ju

morali odpremiti v bolnico. To je grozno zlorabljanje težko pridobljenega denarja. Fantje! Koliko časa se boste še vdajali alkoholu? **Abstinent**

Oh ta krizal

Koliko pišejo o tebi po tem božjem svetlu! Povsod čitam in slišim tvoje bridko ime. Ves dan sem te iskal v nedeljo, pa te ni zagledalo moje oko. Ni te bilo v gledališču in v dvoranah naših kinov gotovo ni ostal nih najskromnejši priklopni sedež, kamor bi mogla položiti nesrečne kosi svojega rojstva. Tudi v slaščičarnah, kavarnah, gostilnah in restavracijah nisem našel niti sledu o tebi. Nalezl sem le na goste oblake dima, zadovoljne obraze in debele trebuhe. Pravijo, da si samo v praznih žepih brezposelnih in v lačnih želodcih revežev. Bo že res tako... —n

Malo morale

Po naših elegantnih kavarnah so se v zadnjem času razboholile neke svojevrstne damice, ki žde v kakem skriteh količku in od časa do časa ustrelje v goste s svojimi vražjimi očmi. Zdravstvene ustanove pa se mučijo s statistikami in ugotove vsako leto več primerov veneričnih boleznih.

V Zagrebu naredi policija večkrat sprehod po kavarnah in polovi take damice, ki sprva energično protestirajo proti »surovem« ravnanju policije, po podrobnem pregledu pa morajo v bolnico na odih in povečajo statistične številke zdravstvenih ustanov.

Res ne bi tudi v Ljubljani škodilo, če bi časih kdo malo pogledal po naših finih kavarnah in polovil take ptičice, ki moralno in materialno ogrožajo goste, zlasti kadar so reveži malo boljše volje, poleg tega pa tudi škodijo ugledu lokala in nas vseh. **Alfa.**

Poklical je k sebi na grad notarja in napisal v njegovi navzočnosti tole pismo nekemu svojemu prijatelju:

»Ljubi prijatelj! Ker vem, da veleblagorodna poštarica na naši pošti od silne radovednosti vsako pismo odpre in ga prebere, ti pošljem v tem pismu, da ji osmodim prste, živo bolho. S prijateljskimi pozdravi grof M.«

In to pismo je grof vpričo notarja zalepil. Bolhe pa ni vteknil vanj. Ko je pismo prišlo, je pa bolha bila v njem.

Meščanska kuhinja

Kaj vse dobrega napravimo iz govedine

Lepo govedino dobimo že po 10 dinarjev kilo. Če pomislimo, da smo jo plačevali pred dvema letoma še po 24 Din, moramo biti res zadovoljni, da je cena mesu tako padla. Mnogo dobrih jedi se lahko pripravi iz govejega mesa. Tu vam povem nekoliko dobrih receptov.

1. Beefsteak (bifstek)

1 kg pljučne pečenke ali notranjega stegna zrežemo na tenke zrezke, osolimo in malo opopravimo, potresemo z drobno sesekljano čebulo, položimo drugega vrh drugega in postimo nekoliko ur v soli. Na ponvi razbelimo mast, bifsteke potresemo na obeh straneh z moko, in hitro pečemo po obeh straneh. Zadostuje, da jih pečemo po vsaki strani petnajst minut. Pečene bifsteke denevmo na podolgasto skledo, prilijemo malo juhe ali vode na omako, ki je ostala na kozici, pustimo jo prevreti in z njo oblijamo bifsteke. Na vsakega položimo ocvrto jajce. Serviramo k njim dušen riž ali pražen krompir. Najboljši bifstek so iz pljučne pečenke.

2. Angleški bifstek

Goveje meso iz hrbtenice ali pljučne pečenke zrežemo na tanke zrezke, osolimo in malo opopravimo ter pečemo v ponvi na razbeljeni masti samo pet minut po vsaki strani, tako da je v sredi bifstek še rdeč (sirov). To ni ravno okusno, toda mnogi smatrajo to za nekaj posebnega. Na vsak bifstek položimo ocvrto jajce ter garniramo s kislimi jurčki.

3. Navadni bifstek

Navadno se pravi, da se dobra kuharica spozna po tem, če zna napraviti okusen bifstek. Evo vam recepta za izvrsten bifstek. Sama sem tekom let prišla do spoznanja, da je bifstek, pripravljen na ta način zelo dober. 1 kg šimbasa ali pljučne pečenke, lahko je tudi meso od stegna, zmeljemo na mesnem stroju. Zmleto meso denemo v skledo, pridamo žličko soli, ščepec popra, nekoliko kumina, drobno sesekljano čebulo in 6 dkg drobne zrezane slanine. Vse dobro zmešamo in napravimo iz te zmesi osem lepih bifstekov, katere pečemo po obeh straneh (po vsaki strani petnajst minut). Iz ponve jih vzamemo z lopatico, pridenemo na kozico košček masla ali masti, dve žlici moke, vse dobro zamešamo, pustimo še malo povreti in precedimo omako na bifstek. Serviramo na podolgaški skledi, garniramo s kislimi jurčki ali malimi kumaricami z dušenim rižem ali dušenim korenjem. Na vsak bifstek položimo ocvrto jajce.

Brez garniranja in jajc stane osem lepih bifstekov 15 Din.

4. Plički iz govejega mesa (za večerjo)

1 kg pljučne pečenke ali del notranjega stegna narežemo na tenke velike zrezke, nekoliko jih potolčemo,

osolimo in malo opopravimo. Na krožnik denemo 20 dkg surovega riža, pridenemo 5 dkg sesekljane slanine, drobno zrezano čebulo, dva stroka česna, ščepec soli, peščico opranih gob in potrosimo ta nadev na vsak zrezek (ena žlica zadostuje). Zrezke zvijemo trdo, prevezemo z vrvco in dušimo na ponvici v masti. Enkrat jih obrnemo, čez eno uro so že dosti

mehki, zato jih vzamemo z lopatico iz ponve in vrvco odstranimo. K omaki dodamo košček masla ali masti, pridamo še dve žlici moke, vse dobro zmešamo in pustimo še deset minut počasi vreli. Z omako oblijemo pličke in denemo s ponvico na gorko. Serviramo na okrogli skledi, garniramo z maslenim krompirjem in rdečim radičem.

Par besed o čaju

Kako čaj pridelujejo

Kar imenujemo čaj, so listi čajevga grma, ki raste na Kitajskem (ruski čaj) in v Indiji (angleški čaj). Prva žetev dá najboljšo kakovost. Čaj je različne vrste: nekateri je naravne črne barve, drugi pa naravne zelene barve. Ostalim vrstam so ljudje z različnim obdelovanjem dali drugačno barvo. Črni čaj napravijo iz čajnih listov, ki jih pustijo nekaj časa vreti. Potem jih pražijo v železnih ponvah, jih z rokami premečkajo in zvijejo in jih za nekaj časa izpostavijo zraku. Da se listi popolnoma posuše, jih še enkrat prepražijo. Brez vrenja bi ostali listi zeleni. Umetno barvo čaja lahko doženete, če zmočite čaj in ga pritisnete na kos belega papirja. Barva bo ostala na papirju. Ponaredbe čaja niso redke.

Največkrat primešajo ponarejevalci pravemu čaju mešanico drugih listov. Mnogokrat uporabljajo za to tudi že rabljene čajne listke, ki jih še enkrat presuše.

Shranitev čaja

Večina gospodinj ne ravna pravilno s čajem. Čaj je razvajena in ne-skromna rastlina in kdor z njim dobro ne ravna, mu ne privoščiti svojega vonja in okusa. Če pri nakupu je treba paziti. Ne kupujte čaja v trgovinah, kjer ga shranjujejo sredi drugih stvari. Čaj ima lastnost, da se hitro navzame duha svoje okolice. Druga njegova lastnost je, da rad potegne vlago nase. Čaj je treba torej spravljati v dobro zaprte posode, najbolj v dvojne posode. Le tako bo ohranil pravi okus in vonj, ki nam toliko prijata. **

Pomanjkljivo delovanje žlez pri ženski

Nekatere ženske mnogo trpijo zaradi motenj mesečne perijode ali menstruacije. Poglavitne motnje pri menstruaciji so: prešibko krvavenje, izostanek krvavitve ali neredno perilo. Skoraj v vseh primerih je to posledica nepravilnega delovanja žlez v jajčnjaku (ovariju). Mirne duše smemo to pomanjkljivost prištevati med ženske bolezni. Takim pojavom se navadno pridruži glavobol, dušna pobitost, razdražljivost in splošna nervoznost. Bolnice tožijo o pritisku v glavi, vrenju krvi, o vročinskih pojavih in občutkih strahu in nesigurnosti, posebno na obljudenih cestah. Tudi čezmerno nabiranje tolšče ima po navadi svoj vzrok v nerednem ali pomanjkljivem delovanju jajčnjakovih žlez.

Zelo važno je torej pospešiti razvoj in delovanje jajčnjaka, s čimer se poveča sekrecija (izloček) teh žlez. V mnogih primerih je zdravljenje

uspešno. Priporočljivo je slej ko prej zdravljenje v močvirnih kopelih in kopelih z ogljikovo kislino v domačih zdraviliščih in toplicah. Seveda si tega ne more privoščiti vsaka bolna ženska, ker ne zmore toliko denarja. Sicer pa poznamo uspešne načine zdravljenja doma. Že leta se uporablja diatermija, t. j. zdravljenje s toploto. S posebnim električnim majhnim aparatom segrevamo jajčnjake v globino. Imamo pa tudi sredstva za notranjo uporabo. So to preparati iz jajčnjakov samih ali pa iz hipofize (možganskega priveska), ki vsebujejo izvleček — tako zvane hormone — teh žlez. Ta sredstva vplivajo vzpodbudno na delovanje spolnih organov.

Popolnoma nova je metoda zdravljenja z rentgenovimi žarki, vendar je le-ta še v povojih. Za uspešnost tega zdravljenja je še premalo pozitivnih dokazov. *

Če še ne veš

Sok sočivja je v dietetični kuhinji zelo važen činitelj, ker vsebuje najpomembnejše sestavine sočivja, zlasti soli in vitamine, odpadejo pa neprebavni lesni deli zelenjave. Pridenite ga brezpogojno otrokovi hrani.

Kava je posebno okusna, če ne pride v dotik s kovinami. Že gotova kava se ne sme nikdar kuhati, temveč, če je potrebno, samo v sopari pogreti.

Zastrupljenja s klobasami se obvarujemo, če jih ne uživamo, če opazimo le malenkostno spremembo v

barvi ali pa še tako rahel sumljiv vonj. Tudi suhe klobase je hraniti na hladnem. Poleti sploh ni priporočljivo uživati klobas.

Duh po kuhi je v stanovanju od sile neprijeten. Kuhinjske duri naj bodo zmeraj zaprte in če je le mogoče, naj bo okno, ali vsaj nadoknica, odprta.

Kuharske bukve ovijte s pergamentnim papirjem, sicer se zamažejo, omastijo in postanejo neokusne. Večkrat menjajte pergamentni ovoj, pa vam ostane knjiga zmeraj čedna.

Pisalni stroj Woodstock

Je v Ameriki najbolj iskana znamka. Tudi v Jugoslaviji, zlasti v Ljubljani, jih je že precej v rabi. Vsi se pohvalno izražajo o njem.

Generalno zastopstvo:

TIPKA, družba z o. z., LJUBLJANA
Gledališka ul. 8. - Tel. št. 29-70

Nove knjige

Od zagrebške založbe »Binoza« smo prejeli knjigo:

Louis Adamič, Smijeh u džungli. Autobiografija jednog američkog useljenika. — Iz angleščine prevedel dr. Branko Kojić. Str. 329. Cena broš. 70 Din, vez. 80 Din.

Avtor knjige je naš rojak; rodil se je leta 1899 v vasi Blatu. Kot 14letni deček je odšel v Ameriko. Med svetovno vojno je bil pri vojakih v Združenih državah. Potem je menjal več poklicev in začel, ko je bil v San-Pedru v Kaliforniji, pisati v razne revije. Leta 1928 je H. L. Mencken sprejel njegov prvi članek za »American Mercur«. Potem je napisal več člankov in povesti v revijah »Harpers«, »Plain Talk«, »The Outlook«, »The New Republic« i. dr. O svojem političnem prepričanju pravi Adamič sam: »Nisem aktivni levičar in tudi ne član nobenega delavskega društva, toda moje simpatije so na strani delavcev. Po drugi strani pa tudi nimam navade besedo »kapitalizem« izgovarjati z mržnjo.«

Adamič ni tiste vrste intelektualec, ki bi se klanjal delavskemu pokretu; Adamič je delavec, ki je postal intelektualec. Njegovo avtografijo v obliki romana priporočamo; napisal jo je naš človek, ki se je znal v tujini uveljaviti.

Založba »Binoza« nam je obenem poslala novo številko revije

15 dana. Kronika naše kulture. Revija izhaja štirinajstredno in se prodaja po 5 Din. Naročniki Binozinih publikacij plačajo za številko 2 Din. Naroča se na naslov: Nakladni zavod Binoza, Zagreb, Bogovičeva ul. 5.

Otrok čaka

Nadaljevanje s 6. strani

In bodisi da usmiljenka res ni slutila, kdo je tuja dama, ali se je pa samo tako napravila: Začela je pripovedovati o žalostni usodi bolne deklice, o njenem koprnenju in razočaranju in o krizi, katero je napravila božična punčka, ki jo ji je oče prinesel z najboljšim namenom: takrat ji je najbrž prvič prišlo do zavesti, da je mater za zmerom zgubila.

V dvorano je pritekla gruča otrok. Neka deklica med njimi je imela v naročju veliko punčko.

»To je tista punčka!« je rekla usmiljenka: »Otroci, pridite sem: kako je tej punčki ime?«

In otroci so odgovorili v en glas: »Jelka!«

In takrat se je zgodilo, da si je tuja dama segla z roko čez oči in počasi, kakor sključena od težkega bremena, odšla...

Naročniki,

stocite svojo dolžnost — poravnajte naročnino!

KDOR VARČUJE
SIVIH LAS SE
OBVARUJE

**HRANILNICA
DRAVSKE
BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE**

Sprejemamo vloge na knjižice
in na tekoči račun. Vršimo vse
kontokorentne in žirovne posle.
Posredujemo vse vrste denar-
nih transakcij.

Za vse naše vloge in obveze
jamči

z vsem premoženjem in z vso
davčno močjo

Dravska banovina

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega
masla s 3 rumenjaki, dodaj 1
zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za
šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst
sneg 3 beljakov. Testo naj gosto
teče z žlice. Peci ga v dobro
namaščenem modlu pri srednji
vročini.

Dr. Oetkerjeve

špecialitete se dobijo v vseh
špecerijskih in delikatesnih trgo-
vinah.

Dr. Oetker, Maribor

**Oglasi v Družinskem tedniku
imajo vedno uspeh!**

**Ko pridete v Ljubljano,
nas obiščite!**

**Kajfež, družba z o. z., vinarna
v nebotičniku, Ljubljana**

S tem nam nudite možnost, da Vas pri-
dobimo za stalnega gosta. Ko zapustite
naš lokal bodete sami sebi priznali, da
ste pili najboljše vino in jedli skrbno
pripravljeno zakusko za mali denar.

Spolne bolezni,

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vbrizgavanj, brez
živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož enodušno hvalijo svoje
ozdravljenje (trajno) na naroden način s preparatom „VIGI-TABL“ brez
motenj v izvrševanju poklica. Sijajna priznanja. Tisoče zahval. „VIGI-
TABL“ učinkuje zajamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost
presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da „delajo prave čudeže“.
Uporabljanje je za zdravje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno
za stare slučaje Din 200.—. Poskusna pošiljka Din 90.—. Pošilja diskretno
le HAVELKOVA Pharm. laboratorij AIDE, Praga-Vinograd, Slezská 116 - T. R. 801. Pošt. predal 28. Č. S. R.

Brušena stekla in ogle-
dala za moderno po-
hištvo in razne druge
lokalne ter steklo za
stavbe, nadpise, avto-
mobile i. t. d. dobavlja
najceneje trdka

SPECTRUM D.D.

TVORNICA OGLEDAL
in
BRUŠENEGA STEKLA
LJUBLJANA VII
Celovška cesta šte. 81

**DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA:**

MOTOH KAVA

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za
„Družinski Tednik Roman“

Družinski tednik

Izhaja ob četrtkih. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Tyrševa cesta 29/L.

Ljubljana, sredi fe

1933

Izhaja V. leto. Št. 7a. Naročnina 1/2 leta Din 20, 1/4 leta Din 40, vse leto Din 80

Zaradi izredno visoke naklade je ta številka izšla v malem formatu. Zato s svojo vsebino tudi ne more pokazati prave slike »Družinskega tednika«. Kdor to želi, mu pa pošlje uprava popolnoma brezplačno na ogled eno izmed rednih števil. Cenj. naročnike in čitatelje prosi uprava »Družinskega tednika«, da to posebno številko oddajo naprej svojim znancem in prijateljem.

Stara mamica so rekli:

»Ko sem bila tako mlada kakor si danes ti, je bilo čisto drugače na svetu.

V Kranj, Trbovlje, Celje ali Novo mesto se nismo vozili po železnici kakor danes. Prevažala nas je počasna poštna kočija. Spredaj na kozlu je ponosno sedel kočijaž in z rogom naznanjal prihod v vasi ali pa razganjal s ceste prašiče in kure. Kajpak je bila taka vožnja dosti počasnejša od današnjih brzovlakov, ker smo večkrat morali čakati tudi po dve uri, da so konje nakrmili in napojili.

Pa še tako potovanje je bilo za nas dogodek.

V tistih časih smo kvačkale in pletle pri petrolejskih leščerbah in ne kot danes pri elektriki.

Danes je pa vse drugače. Vlaki drvijo iz kraja v kraj in se v vaseh sploh ne ustavijo, avtomobili prašijo po cestah, nad glavami nam brenče aeroplani, Amerika se pa pogovarja z Evropo po radiju.

Toda vse to za vas mlade ni nič posebnega, kaj? To za vas niso nobeni dogodki?«

»Res«, je odgovorila vnukinja, časi so se izpremenili. Eno je pa le ostalo: mi mladi ravno tako radi beremo, kakor so rade brale naše drage stare mamice. In če vse te novotarije niso za nas nič posebnega, če niso za nas noben dogodek, Vam moram pa povedati, da je zame dogodek,

**kadar gledam
novo številko
Družinskega tednika.**

Ko bi Vi vedeli, kako lepe romane prinaša ta tednik, kako krasne povesti, zanimive in napete! O mladih ljudeh, ki so se radi imeli in so morali premagati toliko ovir, preden so našli srečo; o čudnih zgodbah, ki jih piše življenje; o šegah in navadah daljnjih dežel, kamor le redko stopi noga belega človeka.

In potem me ta tednik obvešča in pouči o dogodkih pri filmu, o življenju filmskih igralcev in sploh o vsem, kar se v filmu novega zgodi.

Ena stran v »Družinskem tedniku« je posebno zanimiva. To je stran, ki je posvečena kuhi in gospodinjstvu, praktičnim nasvetom, zdravju,

sploh vsemu, kar mora mlada žena ali dekle mojih let vedeti, če hoče postati dobra gospodinja, pridna žena in skrbna mati.

Kaj bi šele bilo, če bi Vam kaj prebrala iz humorja, ki ga prinaša »Družinski tednik«! To bi se nasmejali! — Babica, na »Družinski tednik« bi se morali tudi mi naročiti!«

»No, pa naj bo,« so rekli stara mamica, »pa ga naroči, da bo vsaj enkrat mir pri hiši!«

Spalnico za 18.500 Din Vam damo

Tretji veliki nagradni natečaj „Družinskega tednika“. Nudijo se Vam prekrasna darila. Sezite po njih - pogoji so lahki!

Zimske večere vsakdo rad seže po opravljenem dnevnem delu po lepem in zanimivem branju. »Družinski Tednik« se že peto leto trudi, da postreže svojim zvestim naročnicam in naročnikom z izbranim gradivom, polnim zabave in pouka. V listu samem, ki se je od leta do leta lepše razvijal in si tako pridobil vse več in več prijateljev in naročnikov, smo prinesli mnogo zanimivih in koristnih stvari. Toda pripravili smo Vam še več veselih presenečenj, da se boste še z večjo ljubeznijo oklenili »Družinskega Tednika« in ga še nestrpeje pričakovali kot svojega dobrega prijatelja od tedna do tedna.

Čeprav so gospodarske in denarne razmere v današnji dobi silno težke, stopa »Družinski Tednik« danes pred svoje čitatelje z novim nagradnim natečajem, ki je še mnogo večji in lepši in je od nas zahteval še dosti večjih denarnih žrtev, kakor oba dosedanja. Nagrade, ki smo jih sklenili razdeliti med naše naročnike — popisane so spodaj — so tako dragocene, da Vas morajo razveseliti, tako po svoji trajni vrednosti kakor tudi zaradi uporabnosti.

Dosedanja izkustva pri žrebanju za naše nagrade so nam pokazala, da se je mnogim naročnikom zamerilo, ker niso bili izžrebani za nagrade, čeprav so izpolnili vse pogoje. Prav dobro razumemo, da si vsi brez izjeme želite nagrade, pa ne zadnje, nego prve. Toda saj ste razumni in morate vedeti, da ne moremo razpisati toliko nagrad, da bi jih dobil prav vsak naročnik, zakaj popolnoma izključeno je, da bi dali vsem tisočem naših cenj. naročnikov šivalne stroje, kolesa, ali drage gramofone — ker potem danes »Družinskega Tednika« že zdavnaj ne bi bilo več: upropastile bi ga nagrade!

Kaj je prav za prav namen našega nagradnega natečaja? »Družinski Tednik«

Poslužite se kupona na zadnji strani! Vsakdo, kdor ga natanko izpolni in pošlje naši upravi, dobi od nje popolnoma brezplačno eno številko na ogled.

nik hoče s njim dati priliko svojim cenj. naročnikom, da dobe razen vsakotenskega zanimivega branja še lepo priliko, da pridejo brez vsakih stroškov do lepe in koristne nagrade. Ob enem pa upamo s tem doseči hitrejšo in rednejšo plačevanje naročnine, kar je za razvoj in napredek vsakega lista potrebno — še mnogo bolj za nas kakor za druge liste, ker se že od vsega začetka ne moremo in ne maramo na nikogar naslanjati in smo zato odvisni samo od naročnikov. A če si nam Ti, draga naročnica in dragi naročnik, pri prvih dveh natečajih pomagala, da smo mogli nekemu, ki nam je prav tako drag kakor Ti, pokloniti izžrebano nagrado kakor n. pr. Singerjev šivalni stroj, dragocen radijski aparat, lep gramofon ali praktično kolo — ali mar misliš, da ne bi mogel biti pri našem novem nagradnem natečaju ravno Ti tisti, ki Ti bo srečna usoda naklonila dragoceno spalnico, kakršnih je le malo v Sloveniji?

Prosimo Vas, da preberete razpis nagrad našega tretjega velikega nagradnega natečaja. Videli boste, kako lepo priložnost Vam dajemo popolnoma zaastonj: treba je le, da izpolnite dva malenkostna pogoja. Če to storite, Vas bomo vsak teden na novo razveseljevali z zanimivim, poučnim in napetim branjem, povrh pa utegnate dobiti še lepo nagrado v obliki dragocene spalnice, vredne malone 20.000 Din. o kakršni ste se do zdaj še sanjali komaj upali.

Nagrade velikega nagradnega natečaja Družinskega tednika

1. nagrada

je zbudila našo pozornost na jesenskem ljubljanskem velesejmu. V oddelku za pohištvo, kjer se je ustavljalo največ obiskovalcev, smo videli prekrasno spalnico iz kavkaškega oreha, ki je je postavila snana domača mizarška (trdka D. Lancoš iz Wolfve ulice v Ljubljani). Ta spalnica je zbudila ne samo pri nas, neg. tudi pri ostalih gledalcih splešne prisnanje, tako zaradi nenavadne okus-

Kaj pišejo naši bralci:

»... sedaj mi bo Vaš list še dražji ter bom se z večjim zanimanjem prebirala poučljivo in zabavno gradivo.«

Marica Reichmann, Ljubljana

»... pošiljam Vam polletno naročnino za Vaš tednik, ker mi vsekakor zelo ugaja. Vkljub veliki in zelo težki današnji krizi, si utrgam za Vaš tednik, ter imam tako vsaj v redu dobro čtivo, ki ga zaman iščem drugod.«

Josip Kos, Ortnik 17

»... z Vašim »Družinskim tednikom« sem prav zadovoljen, kar je razvidno iz naročnine; ko imam Vaš list šele eno leto se prav navdušim zanj in težko pričakujem Vaš novi roman, ki ga boste priobčevali skupaj z »Mostom vzdih«.

Janez Avbelj, p. Kresnice 31

»... vsaj tega denarja je vreden sam list in še zraven je pa ugodnost, da se lahko dobe nagrade.«

Vaš naročnik Camplin, Bogojina

»... Pošiljam polovico naročnine. Drugo polovico pošljem pozneje, kakor Vam je poznano, tudi nam ne prizanaša kriza, a pustiti »Družinskega tednika« ne moremo, ker nam zelo ugaja.«

Ignac Lajlar

Rue Genoullac 16 Fosse 22 Lens P. d. C. Francija

»... Pripomniti še moram, da sem z listom vedno bolj zadovoljen ter ga bom vsakomur najtopleje priporočal.«

Guzej Anton

Celje, Sodnijska steza 3

»... Rada sem naročnica tega lista ter sem povsem z njim zadovoljna ter tudi ostanem naročnica, dokler bom le mogla izpolnjevati vse obveznosti.«

Katica Meličar, Ptuj

ne in dragocene izdelave, kakor tudi zaradi prvovrstne kakovosti materiala, ki mu je priznan arhitekt dal vse lepote forme. In ker smo tudi pri tej priliki mislili na naše naročnike, smo sklenili, da mora ta odlični izdelek delavnih domači rok dobiti eden ali ena izmed Vas!

Zamislite se v to idealno spalnico: pred Vašimi očmi se razprostira udobna in prekrasna postelja 140 cm široka in 200 cm dolga, izdelana iz žlahtnega kavkaškega oreha in sijoča v blesku politure. Potem se Vam oči ustavijo na tridelni omari, prostorni in praktični, pa hkrati okusni in solidni. Potem uzrete 2 nočni omari, psiho s srealom, misico, 2 naslanjača in 1 stolček. Z uživanjem smo gledali to lepoto na velesejmu in zato si lahko mislimo, koliko veselja in radosti bo imel tisti, čigar last bo.

Spalnica predstavlja dovršeno eleganco, višek udobstva in modernega okusa; saj pa tudi stane

18.500 Din!

Ta spalnica kot naša prva nagrada je naš ponos.

2. nagrada

je to pot Singerjev šivalni stroj 66 K 4. Tak stroj smo pri našem prvem nagradnem natečaju razpisali kot prvo nagrado, in smo ga hoteli tudi zdaj uvrstiti med dragocene darila. Zakaj Singer 66 K 4 je eden izmed najmodernejših in najpopolnejših šivalnih strojev, kar si jih more zaželeli vestna in skrbna gospodinja. Z njim lahko šivate, vezete, krpate in prikrojujete. Pogrezljiv je, ima 3 predale in snano Singerjevo električno svetiljko. Izdelan je iz finega

lesa in bo služil v okras tudi najelegantnejšemu stanovanju. Vreden je

5800 Din

in je v dobrem gospodinjstvu nenadomestljiv.

3. nagrada

je prvovrstno moško ali žensko kolo. Tudi to pot nismo hoteli prezreti prilike, da podelimo kot eno izmed večjih nagrad kolo. Število kolesarjev v Sloveniji od leta do leta rase in njegova praktična uporabnost nas je pripravila do tega, da smo ga uvrstili med naše nagrade. Zelimo ga takemu naročniku ali naročnici, ki ji bo krajšalo dolgo pot v službo in domov.

Vrednost tega prvovrstnega, trpežnega kolesa je

1900 Din.

4. nagrada

naj Vam prinese v hišo godbo in pesmi: zanjo smo izbrali eleganten gramofon v obliki kovčega. Ima zelo prijeten zvok in Vam bo v veselje in prijetno zabavo. Vreden je

1500 Din.

5. nagrada

je kompletna garnitura kuhinjske posode, dobro emajlirana in kras vsake kuhinje. Katera gospodinja si je ne bi želela? Mlada, ki bi se drugače morda morala odločiti za cenejšo — starejša pa za izpopolnitev stare, že izrabljene posode.

Vrednost te posode je 800 Din.

6. nagrada

je kompletna porcelanska jedilna garnitura za 6 oseb. Ima 26 delov: skledo za juho, 6 globokih, 6 plitvih in 6 desertnih krožnikov, 1 velik okrogel krožnik za prikuho, 1 štirioglatega za pecenko, potem 1 velik krožnik za pecivo, posodo za omako in solnjak. Garnitura je iz prvovrstnega belega porcelana z zlatim robom in jo je veselje pogledati.

Vrednost 600 Din.

7. nagrada

V želji, da postrežemo naročnikom našega lista s praktičnimi stvarmi, smo sklenili podariti še 1 komplet jedilni servis za 6 oseb. Tudi ta ima 26 delov kakor prejšnji. Izdelan je iz finega porcelana z vijoličastim okrasjem.

Vrednost 550 Din.

8. nagrada

je kompletna 29 delna garnitura za pijače: 1 prvovrstnega brušenega stekla in vsebuje po 6 čas za vodo, kozarce za pivo, kelihov za vino, kozarčkov za liker, 3 steklenice in 2 vrča. Tudi ta nagrada bo v okras in korist vsakemu gospodinjstvu.

Vrednost 500 Din.

Za 9. nagrado podarimo lepo porcelansko garnituro za umivanje. Vredna je 450 Din.

10. nagrada je kompletna porcelanska garnitura iz 16 delov za dišave, vsakdanja potrebščina v gospodinjstvu. Vredna je 350 Din.

11. nagrada. Prav tako kakor za servise smo se odločili tudi še za kompletno garnituro za pijače iz 29 delov, iz dobrega stekla z lepimi vzorci. Vrednost 350 Din.

Nadaljnjih 5 nagrad so kompletne serije vezanih letnikov »Družinskega Tednika« l. 1929, 1930 in 1931. Vrednost vsake serije 215 Din, skupna vrednost 1075 Din.

Poslužite se kupona na zadnji strani! Vsakdo, kdor ga natanko izpolni in pošlje naši upravi, dobi od nje popolnoma brezplačno eno številko na ogled.

Nadaljnji nagradi sta 2 garnituri 9-delnih čajnih servisov v lični izdelavi. Vsak je vreden 200 Din, skupna vrednost 400 Din.

Potem je 15 nagrad v blagu za damske obleke. Vsaka nagrada je 5 metrov umetne svile, vrednih 150 Din, skupna vrednost 2250 Din.

Da bodo naše nagrade v servisu kompletne, podarimo še 1 osemdelno garnituro za črno kavo, vredno 150 Din.

Nadalje podarimo naročnikom 10 vezanih letnikov »Družinskega Tednika« letnik 1930. Skupna vrednost 900 Din.

10 naših naročnikov bo 1 leto brezplačno dobivalo naš list. S tem podarimo 10 lepih daril v skupni vrednosti 800 Din.

Nadaljnjih 100 nagrad so po 1 originalna fotografija največjih filmskih umetnikov na »Hochglanz«-papirju v velikosti 21x26 cm, kakršne se v trgovinah ne dobe. Vrednost posamezne slike 40 Din, skupaj 4000 Din.

80 nagrad po 10 umetniških razglednic priljubljenih filmskih igralcev po 15 Din, skupna vrednost 1200 Din.

In naposled 700 zanimivih leposlovnih knjig po 12 Din, skupna vrednost 8400 Din.

Pogoji pod katerimi lahko tekmuje za nagrade

Da si pridobite pravico do tekmovanja za naše nagrade, morate izpolniti samo dva lahka pogoja:

1. poravnati čim prej 40 Din na polletno naročnino vnaprej na »Družinski Tednik«. Kdor je s naročnino v stanovanju, mora seveda poravnati tudi ta stanovanjski.
2. poslati čim prej pravilno rešitev na prihodnji strani natisnjene skrivalnice.

Najskrajnejši rok za skrivalnico je 20 marec t. l., za poravnanje naročnine pa 28 marec t. l. V. Vašem interesu pa

Nagrade bodo vse razdeljene — žrebanje bo javno!

Vam svetujemo, da ne odlašate do sadnjega, ker potem ne utegnete več reklamirati. — Če nimate položnice, pišite ponjo!

Ce izpolnite navedena pogoja, Vas naša uprava takoj vpiše v seznam tekmovalcev za nagrade in dobite tekočo številko, ki pride na dan žrebanja v žaro.

Naročniki, ki bodo tekmovali za naše nagrade, bodo morda hoteli vedeti, katero številko imajo. Naša uprava jih bo rade volje obvestila, toda samo pod pogojem, da prilože 3 Din v znamkah za poštnino in manipulacijske stroške. To je povsem razumljivo, zakaj pri tako velikih in bogatih nagradah moramo še posebno paziti, da ne obremenimo že tako dovolj zaposlene uprave še z novim neplodnim delom in prevelikimi stroški.

Žrebanje se bo vršilo javno in bodo razdeljene vse nagrade brez izjeme, a seveda samo med tiste izžrebane naročnike, ki bodo polletno naročnino v redu poravnali in plačali tudi morebitni zaostanek. — Podrobnosti glede dneva in kraja žrebanja i. dr. objavimo o pravem času.

Še enkrat Vas opozarjamo, da je v Vašem lastnem interesu, da čim prej pošljete rešeno skrižalnico in nakažete naročnino.

Zdaj pa vestno in natanko preberite naslednje vrstice in se spravite na reševanje skrižalnice. Videli boste, da je naloga zelo zanimiva in rešljiva za vsakogar, ki ima količkaj dobre volje — in kar je glavno, zanjo ni treba imeti nikakih posebnih šol.

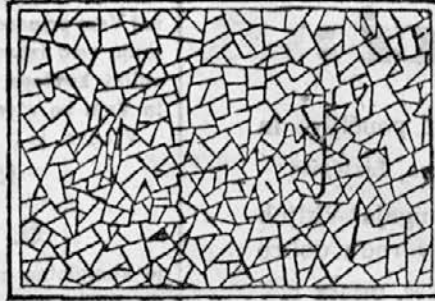
Skrivalnica

V spodnji sliki je skrit alon, ki ga morate poiskati. Ko ga odkrijete, prevlecite s svinčnikom ali pa s črnilom njegove obrise, napišite pod sliko jasno in razločno svoje ime in naslov in pošljite vse skupaj v odprti

kuverti, frankirani s znamko za 25 par, na upravo »Družinskega tednika«, Ljubljana, Tyrševa cesta 29/I, poštni predal št. 345.

Nefrankirane ali premalo frankirane pošiljke bo uprava zavrnila.

Tu odstrižite!

Pošiljam Vam rešitev skrižalnice, objavljene v Vašem velikem nagradnem natečaju. Obenem nakazujem 1/2 letno naročnino ter Vas prosim, da me vpišete v seznam tekmovalcev za nagrade ter mi kot naročniku pošljate Vaš list.

Ime .....

Kraj .....

Pošta .....

O p o m b a. Dokler naročnik ne poravna naročnine, ne bo vpisan v nagradni seznam.

Kalvarija ljubezni

novi roman »Družinskega tednika«

V želji, da spet postrežemo svojim čitateljem in naročnikom z romanom, ki bo popolnoma po njihovem okusu, smo jim izbrali roman »Kalvarija ljubezni«.

»Kalvarijo ljubezni« je napisal isti pisatelj, ki je napisal tudi prekrasno povest »Nezakonsko matic«, ki je izhajala v prvem letniku našega lista. To povest so naši čitatelji komaj pričakovali od številke do številke in pri čitanju ni nobeno oko ostalo suho. Takrat smo dobivali dan za dnem priznanja, da znamo izbirati svoje romane in da prinašamo samo take, kakršne si čitatelji žele.

»Kalvarija ljubezni« je roman, ki se odigrava med nami, v naši sredi, med našimi ljudmi. Po vsebini spada med ljubavne povesti; dejanje te povesti je pa obenem tudi silno napeto in kdor jo je začel čitati, je ne bo mogel prenehati, dokler ne pride do konca.

Ce izpolnite spodnji kupon z natančnim naslovom in ga nam pošljete,

Vam bo naša uprava poslala popolnoma brezplačno ponatis vseh do zdaj

priobčenih nadaljevanj »Kalvarije ljubezni«, po vrhu pa še redno številko našega tednika brezplačno na ogled.

Zatorej izrežite kupon, napišite

nanj svoj natančni naslov in ga pošljite

te v odprti kuverti kot tiskovino na

naslov:

Uprava »Družinskega tednika«,
Ljubljana, Tyrševa 29/I.,
poštni predal št. 345.

Na kuverto prilepite znamko za 25 par in napišite nanjo »Tiskovina«. Ce nam pošljete tako izpolnjeni kupon, dobite od nas vse, kar bi radi vedeli o našem listu.

Kupon

P. n. upravi

„Družinski tednik“

Ljubljana

Tyrševa cesta 29/I.

Prosim Vas, pošljite mi eno številko Vašega lista brezplačno na ogled. Ce je v enem tednu ne vrnem, me vpišite v seznam svojih naročnikov. Pošljite mi obenem položnico.

Glede na Vašo obljubo Vas prosim, da mi kot darilo pošljete ponatis dosedanjih nadaljevanj romana „Kalvarija ljubezni“

Ime in priimek .....

Kraj .....

Pošta .....

Izpolnite svoj naslov razločno!

